

Länsförsäkringar **Sak**

Årsredovisning

2016

Länsförsäkringar

Det finansiella året 2016

Viktiga händelser

- Årets resultat före bokslutsdispositioner och skatt blev 580 (972) Mkr.
- Det försäkringstekniska resultatet uppgick till 103 (501) Mkr.
- Totalkostnadsprocenten uppgick till 96 (78).
- Det försäkringstekniska resultatet påverkas av hög skadekostnad inom internationell återförsäkring.

Nyckeltal

Procent	2016	2015	2014	2013	2012
Totalkostnadsprocent	96	78	86	98	96
ROE ¹⁾	25	23	14	5	11
Total kapitalavkastning	5,7	7,7	5,6	-1,2	3,7
Kapitalkvot SII ²⁾	260	235	-	-	-

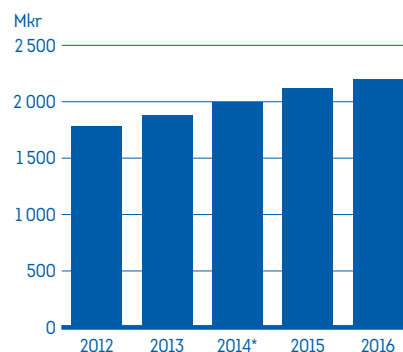
¹⁾ Resultat före bokslutsdispositioner minus schablonskatt 22,0 procent i förhållande till genomsnittligt eget kapital inklusive 78 procent av obeskattade reserver.

²⁾ Kapitalkvot enligt s.k. Solvens II regler (SII), gällande from 2016-01-01. Kvoten beräknas genom att kapitalbasen värderad enligt SII sätts i relation till solvenskapitalkrav enligt SII.

Affärsvolym

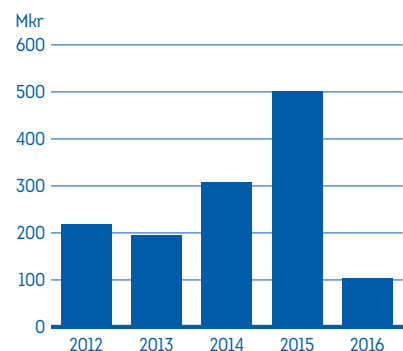
2196 +3%

Premieinkomst

* Premieinkomst efter avgiven återförsäkring. År 2014 justerad med 500 Mkr motsvarande effekt av överlåtelse trafikförsäkringsbestånd till länsförsäkringsbolagen.

Försäkringsrörelsens tekniska resultat

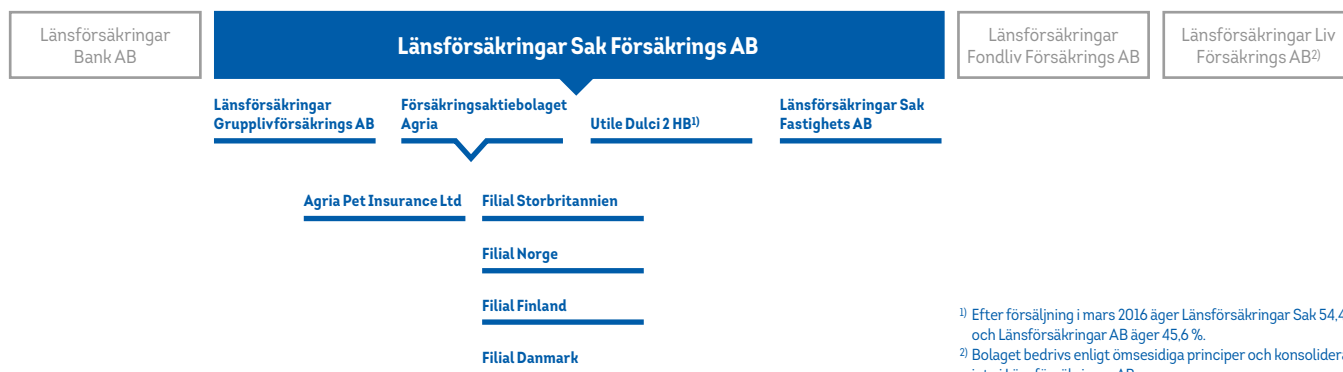

Del av olycksfall och sjukaffären förs över från Länsförsäkringar Sak till länsförsäkringsbolagen under 2017. Inför beslut om detta 2015 gjordes genomgång av reserver och ett större positivt avvecklingsresultat realiserades i affären.

3,7 miljoner kunder

23 lokala länsförsäkringsbolag

Länsförsäkringar AB

¹⁾ Efter försäljning i mars 2016 äger Länsförsäkringar Sak 54,4% och Länsförsäkringar AB äger 45,6%.

²⁾ Bolaget bedrivs enligt ömsidiga principer och konsolideras inte i Länsförsäkringar AB.

Länsförsäkringar Sak

Affärsenhet Sak inom Länsförsäkringar AB-koncernen består av Länsförsäkringar Sak Försäkrings AB och dotterbolagen Agria Djurförsäkring och Länsförsäkringar Gruppliv. Affärsenhet Sak ansvarar för den skadeförsäkringsrörelse, inklusive djur- och grödaförsäkring, samt hälsaförsäkring som enligt uppdrag från länsförsäkringsbolagen ska bedrivas av Länsförsäkringar AB.

Affärsenhet Saks uppdrag är att komplettera bolagens erbjudande med specialprodukter för att möta kundernas behov och att starta ny affär som sedan kan föras ut till länsförsäkringsbolagen. Affärsenheten drivs

så att länsförsäkringsbolagen kan erbjuda kunderna ett brett försäkringssortiment för människor, djur, egendom och få ett bra återförsäkringskydd. Länsförsäkringar Sak tecknar sjukvårds-, sjuk- och olycksfallsförsäkring inom Hälsaområdet, företag specialförsäkring och internationell återförsäkring samt hanterar länsförsäkringsgruppens samlade återförsäkringskydd. Djurförsäkring drivs i dotterbolaget Agria Djurförsäkring och i dotterbolaget Länsförsäkringar Gruppliv tecknas grupplivförsäkring som är en viktig del av kunderbjudandet inom det växande affärsområdet Hälsa.

Kort om Länsförsäkringar

Lokala bolag med kunderna som ägare och enda uppdragsgivare

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB med dotterbolag. Genom respektive länsförsäkringsbolag får kunderna en helhet inom bank, försäkring, pension och fastighetsförmedling. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna; det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är alltid det primära uppdraget. Grundläggande är en långsiktig omsorg om kundernas pengar och trygghet. Länsförsäkringsgruppen har tillsammans drygt 3,7 miljoner kunder och cirka 6 000 medarbetare.

Innehåll

Inledning

- 2 Vd har ordet

Verksamheten

- 4 Förvaltningsberättelse
- 8 Femårsöversikt

Finansiella rapporter

- 11 Resultaträkning
- 11 Rapport över totalresultat
- 12 Resultatanalys
- 14 Balansräkning
- 16 Rapport över förändringar i eget kapital
- 16 Kassaflödesanalys
- 18 Noter
- 46 Revisionsberättelse

Övrig information

- 48 Styrelse och revisor
- 50 Ledning
- 50 Definitioner
- 52 Adress

Vd har ordet Länsförsäkringar Saks övergripande mål är att bidra till att länsförsäkringsbolagen blir framgångsrika och skapar det bästa värdet för kunden. Vi har under de senaste åren arbetat utifrån devisen "att göra lönsamma affärer och att göra affärer lönsamma". Detta eftersträvas i alla led, oavsett roll i verksamheten. Medarbetarnas kompetens och delaktighet är avgörande för att uppnå goda resultat.

Vi kan vara med och rädda världen

Mycket förändras i vår omvärld just nu och många känner oro för vad som ska hända. Mycket talar för att vi får ett tuffare samhälle på flera olika sätt. Vi ser en ökning av hushållens belåning och klimatförändringen blir mer och mer påtaglig. Utöver det finns många osäkerheter som vi inte vet konsekvenserna av ännu, såsom Storbritanniens utträde ur EU, en amerikansk president med oklar agenda, Ryssland som får mer svängrum och fortsatta flyktingströmmar från krigshärjade områden. Under året har det blivit tydligt, inte minst från FNs sida, att det finns stort intresse av försäkringsbolagens know-how för att bidra i problemlösningen av hur vi ska kunna hantera konsekvenserna av klimatförändringarna. Länsförsäkringars arbete med kunders trygghet sträcker sig mer än 200 år tillbaka i tiden. Länsförsäkringar Saks uppdrag är att driva lönsamma affärer som kompletterar och samverkar med länsförsäkringsbolagens affär och utveckla ny affär så att länsförsäkringsbolagen även i framtiden kan möta kundens behov av skydd för människor, djur och egendom.

Resultat

Rörelseresultatet för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag blev 580 (972) Mkr, och rörelseresultatet för Sakbolaget med dotterbolag uppgick till 644 (908) Mkr. Det är många faktorer som bidragit till ännu ett år med goda resultat. Bland annat redovisar Agria fortsatt ett mycket starkt resultat över mål, så även Hälsa. Även kapitalförvaltningen har lyckats väl i sitt uppdrag.

Kunden i fokus

Omsorgen om kundernas pengar och trygghet är Länsförsäkringars enda uppdrag, eftersom kunderna också är ägare. Att vara kundägda och lokala skapar grund för att vara nära, ge bästa service och arbeta långsiktigt. Länsförsäkringar har i år de mest nöjda privatkunderna både inom bank och försäkring enligt Svenskt kvalitetsindex rapport från hösten 2016. I vår gemensamma vilja att möta våra kunders behov och erbjuda trygghet i det snabbföränderliga samhället, arbetar Affärsenhet Sak tillsammans med länsförsäkringsbolagen med att ta fram nya försäkringslösningar och

erbjudanden. Ny affär byggs upp gemensamt och när den är mogen förs den ut som egen affär till länsförsäkringsbolagen.

Delaktighet och kompetens är det som skapar lönsam tillväxt

Det är en förmån att leda ett företag med så många engagerade och kunniga medarbetare. Våra affärer och uppdrag har en stor bredd och alla i organisationen är viktiga, oavsett roll. Vi strävar efter mångfald som speglar våra kunder. Det resultat vi levererar beror på ett stort engagemang hos medarbetarna som gör ett ovärderligt arbete. I en hårdnande marknad har medarbetarna inom Sak förnyat och nytecknat många risker. Med en värld i snabb förändring behöver vi ständigt förbättra vår verksamhet. Under året har vi tagit fram nya attraktiva erbjudanden. Vi har även förbättrat hanteringen av kundernas försäkringsskador och utvecklat vårt skadeförebyggande arbete. Det ska alla ha en eloge för. Delaktighet och kompetens är det som skapar lönsam tillväxt.

Digitalisering och produktutveckling inom våra tre affärsområden

Digitaliseringen genomsyrar samhällsutvecklingen. Affärsenhet Saks förflyttning inom digitaliseringen är påbörjad men stora förändringar krävs. Utöver att det blir enklare för både kunder och medarbetare är det ett modernare och mer miljömedvetet arbetssätt med många möjligheter. För att långsiktigt kunna fortsätta med att göra lönsamma affärer och skapa värde för kunder ska vi fortsätta med utveckling av produkter och digitala tjänster.

Ett mycket attraktivt erbjudande hos Hälsa är Bo Kvar-försäkringen som erbjuds till kunder som tar bolån i Länsförsäkringar, försäkringen innehåller skydd vid dödsfall, sjukdom och arbetslöshet. Det här skyddet har efterfrågats av kunderna eftersom den ger ett viktigt stöd för familjeekonomin.

Eftersom kundnytta har högsta prioritet införde Hälsa under 2015 en oberoende medicinsk granskning av operationsförfrågningar för att säkerställa att den vård som förmedlas är förenlig med de senaste forskningsrönen. Målet har varit att minska antalet icke medicinskt motiverade ingrepp och säkerställa att kunden alltid får evidensbaserad vård. Resultatet nu ett år senare visar på flera positiva effekter, framförallt ökat kundvärde. Kvaliteten i vården och i journalföringarna har ökat avsevärd. Vi har även identifierat och intensifierat samarbetet med de vårdgivare som vill arbeta för evidensbaserad vård.

2016 blev även ett starkt år för Agria Djurförsäkring. Vi har över tid haft en fantastisk tillväxt inom smådjur, under året främst vad gäller kattförsäkring. Agrias varumärke är väldigt starkt med en marknadsandel i Sverige på cirka 57 procent. I juni etablerade Agria verksamhet i Finland så vi växer även internationellt. På årets Web Service Award vann Agria Sverige pris för bästa webb och bästa responsiva webb. Ett gott betyg i vårt digitaliseringsarbete. Agria har även lanserat en podcast "Pälspodden" som blandar vetenskapliga

rön med praktisk erfarenhet. Under många år har Agria finansierat stor del av den vetenskapliga forskning som görs på häst, hund och katt för att öka djurens välbefinnande och hållbarhet. Stödet sker i samarbete med SKK Forskningsfond och Stiftelsen Hästforskning. Med podden kan forskningsresultaten bli ännu mer tillgängliga och tillsammans med forskarna sprids de senaste rönen.

Återförsäkringsmarknaden är fortsatt mycket pressad med lägre priser och generösare villkor. Internationell Återförsäkringsaffär har i år varit skadedrabbad,

” Vår vision är att skapa trygghet och möjligheter. Att skapa det bästa värdet för kunden är vår målsättning och drivkraft.

vilket gav ett negativt resultat. Inom återförsäkringsprogrammen för Länsförsäkringsbolagens affär har däremot få skador inträffat. Under våren lanserade Återförsäkring och Special en fullgörande-försäkring vilket varit ett önskemål från länsförsäkringsbolagens entreprenadkunder. Försäkringen innebär en säkerhet för entreprenörens åtagande mot beställaren. Mottagandet är mycket positivt hos länsförsäkringsbolagens kunder.

Regelverk

Nya regelverk kommer löpande i syfte att stärka kundernas roll och vi anpassar oss vilket kräver mycket resurser. Som kundägda försöker vi ligga steget före, och omsätta nya regelverk till verksamhetsutveckling och god kundnytta. Vårt arbete med de nya reglerna för försäkringsrörelse (Solvens II), som trädde i kraft den 1 januari 2016, är ett bevis på att det går. Solvens II regelverket ger möjlighet till beräkning av solvenskapitalkrav enligt intern modell som ett alternativ till en standardmodell. Länsförsäkringars Interna Modell (LIM) var den första svenska interna modell som godkän-

des av Finansinspektionen i början av sommaren.

Hållbarhet och fokus framåt

Vår vision är att skapa trygghet och möjligheter. Att skapa det bästa värdet för kunden är vår målsättning och drivkraft. Det mesta i vårt samhälle förändras i rasande fart. Vi ska hela tiden sträva efter att tillgodose de kundbehov som redan finns och de som kommer att uppstå. Det kräver nära kunddialog och omvärldsbevakning samt kontinuerlig utveckling av erbjudanden, arbetssätt och medarbetare. Med alla med-

arbetares egenskaper och engagemang finns goda förutsättningar och framtidstro.

Vårt viktiga hållbarhetsarbete fortsätter. I december undertecknade vi - som första svenska försäkringsbolag - FN:s principer

för Hållbar försäkring - PSI (Principles for Sustainable Insurance). PSI är ett stort internationellt samarbetsinitiativ mellan FN och försäkringsbranschen. FN strävar efter att bygga på den hållbarhetsgrund som försäkringsbranschen står på och de visar ett stort intresse för vår kunskap. Det är fantastiskt att vi kan vara med och rädda världen!

Stockholm i februari 2017

Ann Sommer

Vd Länsförsäkringar Sak

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ), 502010-9681, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2016. Bolaget har sitt säte i Stockholm.

Koncernredovisning har inte upprättats med hänvisning till ÅRL 7 kap 2§ eftersom bolaget och dess dotterbolag omfattas av koncernredovisningen för Länsförsäkringar AB (publ), 556549-7020. Sifferuppgifter inom parentes avser föregående år.

Ägarförhållande

Länsförsäkringar Sak försäkringsaktiebolag (publ), nedan kallat Länsförsäkringar Sak, ägs till 100 procent av Länsförsäkringar AB (publ), som ägs av 23 länsförsäkringsbolag tillsammans med 16 socken- och häradsbolag.

Organisation

Länsförsäkringar Sak är moderbolag till Försäkringsaktiebolaget Agria, Länsförsäkringar Grupplivförsäkringsaktiebolag, Länsförsäkringar Sak Fastighets AB och har ett bestämmande inflytande i handelsbolaget Utile Dulci 2 HB.

Verksamhetsinriktning

Länsförsäkringar Sak bedriver verksamhet inom sakförsäkring. Merparten av sakförsäkring i länsförsäkringsgruppen tecknas i de lokala länsförsäkringsbolagen med lokala tillstånd. Länsförsäkringar Saks uppdrag är dels att bedriva affär på utvecklingsområden inom sakförsäkring dels att komplettera länsförsäkringsbolagens erbjudande genom att driva de affärer där det finns behov av specialistkompetens eller där skalfördelar nås genom att affären tecknas inom Länsförsäkringar Sak. Affär tecknades under 2016 inom försäkringsområdena sjuk, sjukvård, olycksfall, egendom, transport, ansvar och kreditförsäkring. Dessutom erbjuds försäkringsskydd för rikstäckande kunder inom företagsmotor (trafik- och motorfordonsförsäkring) samt skadelivränterörelse. Bolaget hanterar även länsförsäkringsgruppens interna och externa återförsäkring samt tecknar mottagen internationell återförsäkring. Länsförsäk-

ringar Saks dotterbolag Försäkringsaktiebolaget Agria är ett specialistföretag för djur- och grödaförsäkring. Inom dotterbolaget Länsförsäkringar Grupplivförsäkringsaktiebolag tecknas gruppliv och tjänstegruppliv. Verksamheten i Länsförsäkringar Sak med dotterbolag bedrivs samlad i Länsförsäkringar ABs Affärsenhet Sak.

Marknad

Marknaden för personriskförsäkring påverkas av hushållens ökade skuldsättning samt den växande oron för att de offentliga socialförsäkringarna inte är tillräckliga. Allt fler köper privata försäkringar för att öka den ekonomiska tryggheten vid sjukdom, olycksfall, arbetslöshet, pension och dödsfall. Företagarna är också måna om att de själva och deras medarbetare inte får långa sjukskrivningsperioder och sjukvårdsförsäkringen blir då ett sätt att öka tryggheten och hålla företagets medarbetare friskare. Marknaden för sjuk- och olycksfallsförsäkring har under året ökat med cirka 12 procent och Länsförsäkringars marknadsandel ligger oförändrat på cirka 20 procent.

Marknaden för sjukvårdsförsäkring fortsätter att växa och konkurrensen på marknaden är fortsatt hård, framför allt på marknaden för medelstora och stora företag. Volymökningen sker främst inom området Hälsoförsäkringar som omfattar förebyggande insatser och rehabiliteringsåtgärder. Efter flera år av svag lönsamhet i branschen har flera försäkringsbolag infört självrisker, höjt premierna och infört begränsningar i försäkringsvillkoren.

Inom Transport är konkurrensen fortsatt hård och de tidigare fallande premienivåerna har stagnerat något. Inom ansvarsförsäkring bidrar nyetablerade aktörer och en förändrad strategi från de försäkringsbolag som tidigare enbart riktade sig mot storföretag till en ökad konkurrens. Flera aktörer på marknaden ser nu ett intresse i segmentet medelstora företag. Portfölj- och

gruppupphandlingar blir allt mer vanligt för affär från försäkringsförmedlare vilket för Länsförsäkringar Sak är tydligt inom transport-, motor- och ansvarsaffär.

På den internationella återförsäkringsmarknaden är den samlade återförsäkringskapaciteten fortsatt stor. Låga räntor lockar nya investerare till branschen. Resultaten har dock försämrats som en följd av pressade priser vilket medfört att premiereduktionerna nu stagnerat något i jämförelse med tidigare år. För försäkringsbranschen globalt sett har kostnader för naturkatastrofer ökat jämfört med året innan men låg på en nivå strax under snittet för de senaste tio åren.

Länsförsäkringar Saks samarbete inom INI (International Network of Insurance) fortsätter att utvecklas och ger länsförsäkringsgruppens svenska företagskunder med internationella intressen möjlighet att få skraddarsydda och lokala försäkringslösningar i över 100 länder till konkurrenskraftiga premier.

Väsentliga händelser under året

Hälsa

Länsförsäkringar Sak ökar både premievolym och antalet försäkringar inom området personriskförsäkring. Skadekostnaderna inom sjukvårdsförsäkring har förbättrats som en effekt av premiejusteringar och av kvalitetsarbete inom skadehantering och resultatet är nu i balans. Länsförsäkringars arbete med utveckling av evidensbaserad skadereglering i sjukvårdsförsäkringen har rönt positiv uppmärksamhet i media och hos våra vårdgivare. Resultatet har blivit en kvalitetshöjning av den vård som kunderna får. Länsförsäkringar är fortsatt marknadsledande inom sjukvårdsförsäkring och har den mest heltäckande produkten med såväl förebyggande hälsotjänster, rätt vård i rätt tid samt effektiv rehabilitering.

Sjuk- och olycksfallsaffären levererar ett stabilt positivt resultat. Under året har försäljningen av försäkringen Bo Kvar, som

distribueras i samarbete med Länsförsäkringar Bank, utvecklats starkt. Försäkringen ger ett ekonomiskt skydd för bankens bolånekunder vid dödsfall, sjukdom och arbetslöshet och är en viktig del för att ge bolånekunderna ekonomisk trygghet.

Digital hantering av Hälsas försäkringar har utvecklats under året så att nyteckning och administration samt hantering av hälsodeklarationer för flertalet försäkringsprodukter sker helt digitalt. Det effektiviserar handläggningstiden och ger bättre och snabbare service till kunderna.

Beslut fattades 2015 om att föra ut en affär inom olycksfall och sjukförsäkring för vuxna till länsförsäkringsbolagen. Länsförsäkringar Sak har under året upphört med nyteckning av produkten och en beståndsöverlåtelse av affären kommer att genomföras under 2017.

Aterförsäkring och Special

Länsförsäkringar Sak kompletterar länsförsäkringsbolagens erbjudande till företagskunder genom affärsområde Aterförsäkring och Special som hanterar gruppens interna och externa återförsäkring, tecknar mottagen internationell återförsäkring och erbjuder speciallösningar inom ansvar, transport, motor egendom och kreditförsäkring.

Beståndet inom transport växer både i premievolymer och antal försäkringar och affären fortsätter att leverera ett stabilt resultat.

Försäkringsbeståndet i ansvarsaffären har utvecklats positivt. Rättsläget är fortsatt osäkert vad gäller professionsansvarsförsäkring för livförsäkringsförmedlare. Länsförsäkringar Sak slutade nyteckna ansvarsförsäkring för livförsäkringsförmedlare 2014 och driver ärenden i domstol för att få klarhet i rättsläget. Två ärenden ligger hos EU-domstolen för prövning mot det EU-direktiv som svensk lag bygger på. Efter behandling i EU-domstolen prövas ärendena slutligt i svensk domstol. Förhoppningen är att rättsläget i frågan klarar under 2017. Säljaransvarsförsäkringen, som ger en hussäljare skydd för det 10-åriga ansvaret för dolda fel som jordbalken ålägger en hussäljare av en privatbostad, ökar i takt med att Länsförsäkringar Fastighetsförmedling växer.

Affärsområdet driver en mindre portfölj inom trafik- och motorförsäkring som komplement till länsförsäkringsbolagens affär.

Fullgörandeförsäkring, vilket är en kreditförsäkring i form av en säkerhet för

entreprenörens åtagande mot beställaren, har lanserats under året. Försäkringen, som är ett alternativ till bankgarantier i entreprenadprocesser, har fått ett mycket positivt mottagande på marknaden.

Länsförsäkringsgruppens interna återförsäkring, där Länsförsäkringar Sak deltar med en 15 procentig andel av mottagen återförsäkring, har haft ett år med få stor-skador. Mottagen internationell återförsäkring har under året haft en relativt hög frekvens av medelstora skador, medan riktigt stora katastrofskador har uteblivit under året. Länsförsäkringar tecknar mottagen internationell återförsäkring, både risk- och katastrofaffär, med tyngdpunkt på affär inom egendom. En sedan länge etablerad inriktning är att teckna affär från ömsesidiga bolag med en bred geografisk riskspridning.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Inga väsentliga händelser efter balansdagen.

Förväntningar avseende den framtida utvecklingen

Personriskområdet förväntas påverkas av att sjukskrivningarna ökar i snabb takt. Psykisk ohälsa dominerar och står nu för över hälften av sjukskrivningarna. Alla inblandade behöver kraftsamla för att bryta trenden, inte minst kommer arbetsgivarnas insatser att uppmärksammas alltmer. Förebyggande och tidiga insatser på arbetsplatserna är en nyckel till framgång. Trenden att hushållens skuldsättning växer fortsätter och har lett till att många idag har ett otillräckligt försäkringsskydd. Behovet av personriskförsäkring i form av ersättning vid sjukdom, olycksfall och arbetslöshet förväntas därför fortsätta att öka. Med mycket nöjda sjukvårdsförsäkringsskuder och en stor marknadsandel inom företagsförsäkring har Länsförsäkringar ett bra utgångsläge för tillväxt.

Affärsområde Aterförsäkring och Special fortsätter satsningen på en offensiv tillväxt som bland annat omfattar nya produkter och riktade satsningar för att möta de nya kundbehov som kommer av en allt mer digitaliserad värld, för att komplettera länsförsäkringsgruppens utbud av företagsförsäkring. Länsförsäkringar Sak ser också goda möjligheter att växa som aktör inom mottagen återförsäkring mot noga utvalda kundsegment och riskkategorier.

Kapitalsituation

Införandet av nya EU-regler för försäkringsverksamhet, Solvens II, per 1 januari 2016 ändrade i väsentlig utsträckning reglerna om kapitalkrav för försäkringsverksamhet.

Länsförsäkringar AB med försäkringsdotterbolag fick i juni 2016 som första svenska bolag Finansinspektionens tillstånd att beräkna kapitalkrav för försäkringsverksamhet med en partiell intern modell. Kapitalkrav för merparten av marknadsrisker och skadeförsäkringsrisker i Länsförsäkringar Sak beräknas med en intern modell, medan kapitalkrav för övriga risker beräknas enligt standardformeln.

Länsförsäkringar Saks kapitalbas värderad enligt Solvens II ökade under året med 123 Mkr till 3 453 Mkr. Kapitalbasen har stärkts med den goda intjäningen under året men påverkas negativt vid årsskiftet av lämnat koncernbidrag och föreslagen utdelning till moderbolaget på sammantaget 660 Mkr, vilket netto gav en mindre ökning i kapitalbasen.

Kapitalkravet minskade under året med 89 Mkr till 1 326 Mkr, främst drivet av lägre marknadsrisk på grund av minskat fastighetsinnehav. Kapitalkvoten (kapitalbasen ställd i relation till kapitalkravet) stärktes därmed från 235 % vid inledningen av året till 260 % 2016-12-31. Bolagets kapitalsituation enligt Solvens II beskrivs närmare i Länsförsäkringar AB- koncernens Solvency and Financial Condition Report.

Risker och riskhantering

Länsförsäkringar Saks verksamhet ger upphov till olika typer av risker. Marknadsrisker uppstår framför allt till följd av ändringar i nivå eller volatilitet av räntor, priser på finansiella tillgångar och valutakurser. Exponeringen mot teckningsrisker innefattar skadeförsäkringsrisker såsom premie-, reserv- och katastrofrisk samt liv- och sjukförsäkringsrisker som uppstår för hälsa-produkterna.

En mer ingående beskrivning av de risker bolaget är exponerat mot, samt hur dessa risker hanteras, finns beskrivna i not 2 Risk- och kapitalhantering.

Medarbetare

Medarbetarskap och Ledarskap

Engagerade medarbetare och ett starkt ledarskap är viktiga förutsättningar för att uppnå goda resultat. Bolagen inom Länsförsäkringar AB-koncernen arbetar enligt en gemensam modell för prestationsstyrning och i medarbetarskapet ingår att aktivt

driva verksamhetsförbättringar. Medarbetarskap innebär att varje medarbetare tar ansvar för sin egen utveckling vad gäller prestation, kompetens och hälsa. Ansvaret beskrivs i personalpolicyn och arbetsmodellen för prestationsstyrning.

Hälsa och arbetsmiljö

Arbetsmiljöarbetet utgår ifrån ett systematiskt arbetsmiljöansätt och uppföljning sker regelbundet av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Chefer och arbetsmiljöombud har fått utbildning om hur de kan stärka en hälsosam arbetsplats. Medarbetarundersökningen för Länsförsäkringar AB-koncernen visar att 64 (56) procent upplever att de har en rimlig stressnivå i sitt arbete och 80 (77) procent upplever balans mellan arbete och fritid.

Företagsperspektivet i arbetsmiljöarbetet bedrivs inom arbetsmiljö- och jämställdhetskommittén.

Jämställdhet och mångfald

Länsförsäkringar AB-koncernen har en hög ambition i det fortsatta mångfaldsarbetet. Jämställdhets- och mångfaldsplänen har reviderats under året. Här beskrivs mål, handlingsplaner och hur uppföljning ska ske.

Inom koncernen finns flera samarbetsprogram som syftar till ökad mångfald bla tillsammans med Handelshögskolan, Korta vägen och Welcomedalent.

Enligt medarbetarundersökningen anser 80 procent av kvinnorna och 92 procent av männen att Länsförsäkringar AB-koncernen är en jämställd arbetsplats. Lönenivån för män och kvinnor i lika befattningar på samtliga nivåer kvalitetssäkras genom en lönekartläggning som avslutas första kvartalet 2017.

I rekryteringsssammanhang är fokus att rekrytera så en jämnare könsfördelning uppnås i arbetsgrupper och inom företagsledning, avdelningschefer, grupp- och teamchefer.

En av Sveriges mest attraktiva arbetsgivare

När yrkesverksamma yngre akademiker svarade på undersökningen Karriärbarometern mottog Länsförsäkringar för nionde året i rad utmärkelsen "Försäkringsbranschens mest attraktiva arbetsgivare" och är det enda försäkringsbolag som är bland de 100 mest attraktiva arbetsgivarna. När landets högskoleekonomer svarade på Företagsbarometern fick Länsförsäkringar samma utmärkelse för fjortonde året i rad. Undersökningarna genomförs av Universum.

Länsförsäkringar Saks interna attraktivitet som arbetsgivare mäts enligt Net Promotor Score (NPS). Årets NPS i medarbetarundersökningen var 34 (av -100 till 100), jämfört med benchmark 29. Det benchmark som används är "High Performing benchmark" som är baserat på resultat från cirka 70 000 svar från högpresterande företag. Andra tal som mäts är Engagemensindex, som 2016 var 81 (av 100) jämfört med high performing benchmark 84 samt Ledarskapsindex som var 77 (av 100) jämfört med high performing benchmark 81.

För uppgift om antal anställda m.m., se not 8.

Hållbarhet

Länsförsäkringar Sak vill skapa trygghet för djur och människor, där hälsa och hållbarhet står i fokus. För att tydliggöra styrning och utveckling av hållbarhetsarbetet antogs under 2016 en hållbarhetspolicy, som ersatte miljöpolicyen.

I slutet av 2016 undertecknade Länsförsäkringar Sak, som första svenska försäkringsbolag, Principles for Sustainable Insurance (PSI), ett stort internationellt samarbetsinitiativ mellan FN och försäkringsbranschen för hållbar försäkring. PSI består av fyra principer som omfattar hela värdekedjan för att bidra till ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet.

Produktsortimentet ses kontinuerligt över för att erbjuda ekonomisk trygghet i erbjudanden som minskar riskerna i olika livssituationer för kunderna. Sedan 2015 erbjuds försäkringen "Bo Kvar", som ger skydd vid dödsfall, sjukdom och arbetslöshet och erbjuds till dem som tar bolån i Länsförsäkringar Bank.

Länsförsäkringar Sak är en av Sveriges ledande aktörer inom sjukvårds-, sjuk- och olycksfallsförsäkring och deltar aktivt i samhällsdebatten kring en god hälsa och ett hållbart arbetsliv. De förebyggande hälso-tjänsterna syftar till att främja god hälsa och förebyggande av ohälsa genom till exempel minskad stress, bättre sömn och en sundare livsstil. Däri ingår bland annat hälsoprofil för medarbetare och organisationer, webbaserade hälsoprogram, personligt samtalsstöd och chefsstöd. För att säkerställa att den vård som förmedlas är medicinskt motiverad och ger långsiktigt bästa resultat för kunderna används så kallad oberoende medicinsk granskning. Länsförsäkringar Sak bidrar till vetenskapliga studier och forskning kring människors livsstil, hälsa och psykisk ohälsa. I effektiv

rehabilitering ingår inte bara medicinsk utan även arbetslivsinriktad rehabilitering, och dessutom behandling av beroende och missbruk.

För att löpande följa och bedöma den ökade risken för naturskador finns hos Länsförsäkringar Sak tillgång till en omfattande skadestatistikdatabas. Med hjälp av kartering kan geografiska informationssystem (GIS) utvecklas som bland annat används för att kartlägga och bedöma översvämningsrisker. Under 2016 inledde Länsförsäkringar Sak en dialog med de återförsäkringsbolag som samarbete finns med om att de ska ha signerat Länsförsäkringar ABs uppförandekod för leverantörer eller ställt sig bakom FN Global Compacts principer. Vid en kartläggning genomförd under hösten 2016 mötte 74 procent av återförsäkringsbolagen minst ett av dessa kriterier.

Ekonomiska, sociala och miljömässiga hänsyn är integrerade i inköspolicyn för att hantera hållbarhetsrisker och skydda FN Global Compacts principer. Sedan tidigare finns en uppförandekod för leverantörer, som är baserad på FN Global Compact, och definierar krav om mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden, miljö och affärsetik.

Länsförsäkringar Saks kontorsfastighet är miljöklassad, som lågenergiförbrukande samt utformad för att bidra till människors hälsa och miljö, i enlighet med Miljöklassad byggnad samt Green Building. Bara Bra Miljöval-el och fjärrvärme, som till största delen produceras av förnyelsebart bränsle, används. Personalmatalen erbjuder ekologisk och närproducerad mat samt köttfri måndag. I egen verksamhet har tjänsteresor samt pappersförbrukning i form av utskrift och kundhandlingar störst direkt miljöpåverkan. Tåg används i möjligaste mån istället för flyg och bil och resor ersätts av digital mötesteknik där så är möjligt. Tjänstebilspolicyn reviderades under året och ställer högre miljökrav på tjänstebilarna.

Separat hållbarhetsrapport lämnas ej för Länsförsäkringar Sak, en gemensam hållbarhetsrapport lämnas för LFAB-koncernen i årsredovisningen för LFAB.

Ansvarsfulla investeringar

Länsförsäkringar Saks etiska riktlinjer baseras på internationella konventioner inom områdena miljö, mänskliga rättigheter, barnarbete, arbetsrätt, korruption och kontroversiella vapen. Inga direktinvesteringar görs i företag som bedriver verksamhet med kontroversiella vapen såsom biologiska och kemiska vapen, klustervapen, landminor

och kärnvapen. Länsförsäkringar AB har skrivit under FNs principer för ansvarsfulla investeringar. För bolagen i Länsförsäkringar AB-koncernen genomlysas investeringar i aktier och kreditobligationer med hjälp av en extern konsult för att identifiera bolag som kränker internationella konventioner. Vid kränkning mot riktlinjerna finns främst två alternativ, avyttra tillgången eller påverka genom påtryckningar och dialog. I första hand används dialog och påtryckningar för att få bolag att agera ansvarsfullt.

Under 2016 inleddes ett arbete med att minska klimatavtrycket i Länsförsäkringar AB koncernens investeringar genom avyttring av gruv- och energibolag med mer än 50 procent av intäkterna från kol. Samtidigt inleddes ett arbete med att successivt öka andelen investeringarna i gröna obligationer. Länsförsäkringar AB stödjer Carbon Disclosure Project (CDP) som samlar miljöinformation från bolag som sedan används av investerare för finansiella analyser inklusive mätning av koldioxidavtryck. Under 2016 har Länsförsäkringar fört dialoger tillsammans med andra investerare för att få fler bolag att rapportera till CDP samt för att få bolag att arbeta aktivt med att minska sin miljöpåverkan.

Kapitalförvaltning

Kapitalförvaltningen hanteras inom Länsförsäkringar AB genom uppdrag från Länsförsäkringar Sak. Genom en effektiv och konkurrenskraftig förvaltningsmodell med hänsyn tagen till vald risknivå ska Länsförsäkringar Sak skapa en stabil avkastning på placeringstillgångarna i bolaget för att uppnå en god lönsamhet över tid. Under året har risken i portföljen hållits på en relativt låg nivå. Merparten av den totala marknadsrisken finns i strategiska fastighetsinnehav, medan marknadsrisken i den mera aktivt förvaltade delen av portföljen i huvudsak fanns i räntebärande tillgångar, med inslag av krediter.

Resultat och ekonomisk ställning

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick under 2016 till 580 (972) Mkr. Försäkringsrörelsens resultat uppgick till 103 (501) Mkr och finansrörelsens resultat uppgick till 477 (471) Mkr.

Försäkringsrörelsens resultat

Totalkostnadsprocenten uppgick till 96 (78). Skadekostnaderna inom mottagen internationell återförsäkring har utvecklats ogynnsamt vilket i kombination med föregående

års positiva avvecklingsresultat inom olycksfall- och sjukförsäkring är den huvudsakliga förklaringen till försämrad totalkostnadsprocent. Resultatet i Sjukvårdsförsäkring har utvecklats positivt och affären uppvisar ett resultat i balans efter premiejusteringar och ett kvalitetsarbete som genomförts inom skadehanteringen.

Premieintäkten efter avgiven återförsäkring ökade med 4 procent och uppgick till 2 199 (2 115) Mkr. Ökningen är främst en följd premiehöjningar i sjukvårdsaffären.

Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring ökade till 1 666 (1 205) Mkr och skadekostnadsprocenten uppgick till 76 (57). Ökningen beror på högre skadekostnader i mottagen internationell återförsäkringsaffär till följd av höjd frekvens av medelstora skador samt förstärkning av reserver för tidigare års skador. Även ansvarsaffär har haft en högre skadekostnadsbelastning och reservförstärkning har gjorts i skadelivränterörelsen i samband med byte av räntekurva för diskontering. Föregående år realiserades även ett större positivt avvecklingsresultat i olycksfall och sjukaffär. Detta efter genomgång av reserver i samband med att beslut fattades om att föra över del av olycksfall och sjukaffären från Länsförsäkringar Sak till Länsförsäkringsbolagen.

Driftskostnaderna uppgick till 443 (444) Mkr och driftskostnadsprocenten förbättrades till 20 (21) procent till följd av högre premieintäkt och lägre anskaffningskostnader.

Finansrörelsens resultat

Totalavkastningen uppgick till 5,7 (7,7) procent. Fastigheter, som vid utgången av året uppgick till cirka 30,6 procent av placeringstillgångarna, bidrog med 4,7 procentenheter till totalavkastningen. Vid sidan av den löpande direktavkastningen gav en fortsatt stark fastighetsmarknad positiva marknadsvärdeförändringar, främst drivet av sänkta avkastningskrav. Räntenivåerna på riskfria placeringar var fortsatt negativa under året. Bolagets ränteportfölj, som har en kort duration bidrog ändå med 0,9 procent genom positiva bidrag från företags- och bokrediter i portföljen. Den lägre totalavkastningen jämfört med föregående år förklaras av en lägre andel fastigheter under 2016.

Kapitalavkastningen som redovisas i resultaträkningen innehåller bland annat även utdelning från dotterbolag, som inte ingår i avkastningstalet ovan. Föregående år var mottagen utdelning 450 Mkr, 2016

var utdelningen 20 Mkr. I resultaträkningen ingår inte heller uppskrivningen av värdet på rörelsefastigheter i bolaget Utile Dulci, som redovisas direkt mot eget kapital. Värdeökningen var högre föregående år.

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämmans förfogande står enligt balansräkningen för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ) fritt eget kapital enligt nedan.

Balanserade vinstmedel	153 605 683
Lämnat koncernbidrag	-160 000 000
Skatt på koncernbidrag	35 200 000
Årets resultat	517 813 004
Totalt	546 618 687

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att av vinstmedlen utdelas till moderbolaget 250,00 kronor per aktie motsvarande 500 000 000 kronor, i ny räkning balanseras 46 618 687 kronor. Det är styrelsens bedömning att vinstutdelningen och lämnade koncernbidraget är försvarlig med hänsyn till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet, och bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt, enligt ABL 17:3.

Resultatet av årets verksamhet och bolagets ställning 31 december 2016 framgår av efterföljande finansiella rapporter med tillhörande noter.

Femårsöversikt

Mkr	2016	2015	2014	2013	2012
RESULTAT					
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	2 199	2 115	1 485	1 862	1 796
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	14	36	115	137	144
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-1 666	-1 205	-861	-1 377	-1 268
Driftskostnader	-443	-444	-412	-446	-453
Övriga intäkter och kostnader	-1	-	-19	19	-
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	103	501	308	195	219
Återstående kapitalavkastning	477	483	41	-17	151
Övrig icke-teknisk kostnad	-	-12	-29	-29	-29
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	580	972	320	149	341
Årets resultat	518	817	217	108	230
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)					
Skadeförsäkring	2 196	2 123	1 499	1 881	1 786
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringstillgångar	5 997	6 373	6 093	13 704	14 321
Försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	4 075	3 913	4 172	11 284	12 059
Konsolideringskapital					
Eget kapital	751	828	580	1 326	1 262
Uppskjuten skatt	6	8	10	12	17
Obeskattade reserver	1 271	1 255	1 205	1 165	1 155
Övervärden	1 370	1 551	1 149	1 150	1 104
Konsolideringskapital	3 398	3 642	2 944	3 653	3 539
Konsolideringsgrad, procent					
Kapitalbas (enligt FRL lydelse per 2015-12-31)	-	3 144	2 588	3 252	3 385
Erforderlig solvensmarginal (enligt FRL lydelse per 2015-12-31)	-	473	512	335	325
Kapitalbas, försäkringsgruppen Sakkoncernen (enligt FRL lydelse per 2015-12-31)	-	3 371	3 020	3 319	3 281
Erforderlig solvensmarginal, försäkringsgruppen Sakkoncernen (enligt FRL lydelse per 2015-12-31)	-	1 050	1 050	840	826
Kapitalbas, försäkringsgruppen (enligt FRL lydelse per 2015-12-31) ⁵⁾	-	9 437	7 619	-	-
Erforderlig solvensmarginal, försäkringsgruppen (enligt FRL lydelse per 2015-12-31) ⁵⁾	-	6 072	6 293	-	-
Kapitalbas	3 453⁴⁾	3 330⁴⁾	-	-	-
Minimikapitalkrav	597	637²⁾	-	-	-
Solvenskapitalkrav	1 326	1 415²⁾	-	-	-
Kapitalkvot, %	260	235²⁾	-	-	-
Kapitalbas för försäkringsgrupp¹⁾	40 602	36 905²⁾	-	-	-
Solvenskapitalkrav för försäkringsgrupp¹⁾	30 121	28 233²⁾	-	-	-
Kapitalkvot, % för försäkringsgrupp¹⁾	135	131²⁾	-	-	-
NYCKELTAL					
Försäkringsrörelsen					
Skadeprocent ³⁾	76	57	58	74	71
Driftskostnadsprocent	20	21	28	24	25
Totalkostnadsprocent	96	78	86	98	96
Kapitalförvaltningen, procent					
Direktavkastning	0,1	5,7	0,6	2,3	2,8
Totalavkastning, inkluderar fastigheter i koncernföretag	5,7	7,7	5,6	-1,2	3,7

¹⁾ Gruppen enligt försäkringsrörelse regler består av moderbolaget Länsförsäkringar AB, samtliga försäkringsföretag i koncernen, Länsförsäkringar Bank AB, Wasa kredit AB, Länsförsäkringar Hypotek AB och Länsförsäkringar Fondförvaltning AB. I det finansiella konglomeratet ingår också Länsförsäkringar Liv Försäkringar AB trots att Länsförsäkringar Liv-koncernen inte konsolideras i Länsförsäkringar AB-koncernen. Beräkningarna sker enligt den konsolideringsmetod som anvisas i EUs Solvens II-direktiv förutom att försäkringsrörelse regler kräver att avdrag sker för överskott i dotterbolag som inte är överförbart till annat företag i gruppen endast om dotterbolaget i fråga är ett försäkringsföretag.

²⁾ Öppningsbalans 2016-01-01 enligt Solvens II. Jämförelsesiffror finns ej då regelverket trädde i kraft 2016-01-01.

³⁾ Redovisningen av avgift till Trafikförsäkringsföreningen har tidigare redovisats som försäkringsersättning. Från 2014 redovisas som avgiften som Övrig teknisk kostnad eftersom kostnaden inte anses vara överföring av försäkringsrisk. Då avgiften ses relaterad till försäkringsrörelsen bedöms det mer korrekt att redovisa den som Övrig teknisk kostnad. Skadeprocenten är justerad för 2013 men ej tidigare år på grund av svårigheter att få fram data.

⁴⁾ Varav 3 453 Mkr är primärkapital.

⁵⁾ En försäkringsgrupp för Länsförsäkringar AB (publ) tillsammans med Länsförsäkringar Grupp-livförsäkringsaktiebolag, Försäkringsaktiebolaget Agria, Länsförsäkringar Fondliv samt Länsförsäkringar Liv med anledning av ändring av Försäkringsrörelselagen (2010:204) som började gälla 1 januari 2014.

Direktavkastningsprocent

Direktavkastning beräknas som summan av hyresintäkter från fastigheter, ränteintäkter, räntekostnader, utdelningar på aktier och andelar, förvaltningskostnader i kapitalförvaltningen samt driftskostnader i fastigheter, i förhållande till placeringstillgångarnas genomsnittliga värde under året. Direktavkastningen har omräknats i enlighet med FFFS 2015:12.

Totalavkastningsprocent

Med totalavkastningsprocent avses summan av all direktavkastning och värdeförändring i placeringsportföljen för de tillgångar som omfattas av placeringsriktlinjerna, med beaktande av direkta transaktionskostnader men utan beaktande av förvaltningskostnader, i förhållande till dessa tillgångars genomsnittliga värde under året. Värdeförändring i tillgångar för skuldsäkring ingår i talet, men värdeförändring i de diskonterade försäkringstekniska avsättningar ingår ej i totalavkastningen.

Övervärden

Poster som ingår i Övervärden, se not 20 Aktier och andelar i koncernföretag, med upplysningar om värdering av aktier i fastighetsbolag. Övervärden beräknas genom skillnaden mellan Marknadsvärde och Bokfört värde av fastigheter i dotterbolag, justerat med skillnad mellan Bokfört värde på dessa aktier/andelar i dotterbolag och Eget kapital i dotterbolagen.

Finansiella rapporter

Resultaträkning	11
Resultatanalys	12
Balansräkning	14
Rapport över förändringar i eget kapital	16
Kassaflödesanalys	16
Not 1 Redovisningsprinciper	18
Not 2 Risker och riskhantering	24
Not 3 Premieinkomst	31
Not 4 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	31
Not 5 Utbetalda försäkringsersättningar	31
Not 6 Driftskostnader	31
Not 7 Arvode och kostnadsersättning till revisorer	31
Not 8 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	31
Not 9 Övrig teknisk kostnad	33
Not 10 Kapitalavkastning, intäkter	33
Not 11 Orealiserade vinster på placeringstillgångar	33
Not 12 Kapitalavkastning, kostnader	33
Not 13 Orealiserade förluster på placeringstillgångar	33
Not 14 Kapitalavkastning per värderingskategori	34
Not 15 Övriga icke-tekniska kostnader	34
Not 16 Skatter	34
Not 17 Materiella tillgångar	34
Not 18 Goodwill	34
Not 19 Andra immateriella tillgångar	35
Not 20 Aktier och andelar i koncernföretag	36
Not 21 Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	36
Not 22 Aktier och andelar i intresseföretag	36
Not 23 Aktier och andelar	37
Not 24 Obligationer och andra räntebärande värdepapper	37
Not 25 Derivat	37
Not 26 Fordringar avseende direkt försäkring	37
Not 27 Övriga fordringar	37
Not 28 Upplupna ränteintäkter	37
Not 29 Förutbetalda anskaffningskostnader	37
Not 30 Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	37
Not 31 Obeskattade reserver	37
Not 32 Ej intjänade premier och kvardröjande risk	38
Not 33 Oreglerade skador	38
Not 34 Pensioner och liknande förpliktelser	38
Not 35 Övriga avsättningar	38
Not 36 Skulder avseende direkt försäkring	39
Not 37 Övriga skulder	39
Not 38 Pensioner	39
Not 39 Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	40
Not 40 Upplysning om kvittning	40
Not 41 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	41
Not 42 Förväntade återvinnings- och regleringstider, belopp som förväntas återvinnas	43
Not 43 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser	43
Not 44 Upplysningar om närstående	44
Not 45 Tilläggsupplysningar om resultaträkningens poster per försäkringsklass	44
Not 46 Vinstdisposition	44

Resultaträkning

Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelse, Mkr	Not	2016	2015
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)			
Premieinkomst	3	3 750,1	3 692,8
Premier för avgiven återförsäkring		-1 554,4	-1 570,0
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-38,6	-14,5
Återförsäkrarens andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		42,3	7,2
Summa		2 199,4	2 115,5
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	14,1	35,9
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar			
Före avgiven återförsäkring		-2 426,1	-3 078,7
Återförsäkrarens andel		885,8	1 612,0
Summa	5	-1 540,3	-1 466,7
Förändring i Avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		360,8	946,9
Återförsäkrarens andel		-486,7	-685,5
Summa		-125,9	261,4
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
		-1 666,2	-1 205,3
Driftskostnader	6, 7, 8	-442,8	-444,3
Övriga tekniska kostnader	9	-1,7	-0,7
SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT		102,8	501,1
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		102,8	501,1
Kapitalavkastning, intäkter	10	550,0	719,1
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	11	198,1	5,1
Kapitalavkastning, kostnader	12	-247,8	-62,4
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	13	-5,1	-141,9
Övriga icke-tekniska kostnader	15	-	-11,9
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-17,6	-37,0
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		580,2	972,1
Bokslutsdispositioner			
Periodiseringsfond	31	-16,5	-49,7
Resultat före skatt		563,7	922,4
Skatt på årets resultat	16	-45,9	-105,3
Årets resultat		517,8	817,1

Rapport över totalresultat

Mkr	2016	2015
Årets resultat	517,8	817,1
Övrigt totalresultat	-	-
Summa totalresultat	517,8	817,1

Resultatanalys 2016

Mkr	Totalt	Sjukdom och Olycksfall	Sjukvård	Företag och Fastighet	Rättsskydd	Ansvar	Trafik
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat							
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	2 199,4	537,9	701,4	58,5	3,2	125,2	40,4
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	14,0	4,1	0,3	0,1	0,0	5,7	1,2
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-1 666,2	-285,0	-562,0	-56,8	-4,4	-115,2	-37,1
Driftskostnader	-442,7	-102,4	-123,2	-11,6	-0,1	-28,2	-9,7
Övrig tekniska kostnader	-1,7	-	-	-	-	-	-1,7
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat 2016	102,8	154,6	16,5	-9,8	-1,3	-12,5	-6,9
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat 2015	501,1	462,1	-50,7	-5,7	1,4	9,0	-1,7
Avvecklingsresultat netto 2016	95,6	42,6	0,0	-11,4	-2,2	14,6	1,9
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring							
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	547,0	125,3	168,2	26,7	1,0	74,8	10,4
Avsättning för oreglerade skador	13 919,6	1 070,3	205,8	79,5	5,6	974,9	2 231,5
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring	14 466,6	1 195,6	374,0	106,2	6,6	1 049,7	2 241,9
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar							
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	57,9	-	-	3,0	0,0	1,6	0,0
Avsättning för oreglerade skador	10 334,0	-	-	13,8	-	49,3	2 078,2
Summa återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	10 391,9	0,0	0,0	16,8	0,0	50,9	2 078,2

Noter till Resultatanalys

Mkr	Totalt	Sjukdom och Olycksfall	Sjukvård	Företag och Fastighet	Rättsskydd	Ansvar	Trafik
Not A Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)							
Premieinkomst	3 750,0	540,3	722,5	76,4	3,2	137,8	47,5
Premier för avgiven återförsäkring	-1 554,3	-2,4	-	-17,8	-0,1	-6,3	-4,6
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-38,6	-0,1	-21,1	0,3	-	-7,0	-2,4
Återförsäkrarens andel av förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	42,3	-	-	-0,4	-	0,8	-
Not B Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)							
Utbetalda försäkringsersättningar							
Före avgiven återförsäkring	-2 274,5	-256,8	-495,3	-46,6	-1,9	-79,0	-118,3
Återförsäkrarens andel	885,8	-	-	2,8	-	0,4	97,7
Förändring i avsättning för oreglerade skador							
Före avgiven återförsäkring	360,7	11,2	-29,3	-5,1	-2,5	-55,5	-78,8
Återförsäkrarens andel	-486,7	-	-	-0,2	-	45,3	68,5

Motorfordon	Varutransport	Sjökasko	Hem och Villa	Kredit och Borgen	Direkt försäkring svenska risker	Direkt försäkring utl risker	Totalt mottagen ÅF
120,1	105,0	0,0	0,0	0,2	1 691,9	2,0	505,5
0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	11,6	0,0	2,4
-105,1	-53,3	2,8	0,0	-0,1	-1 216,2	0,9	-450,9
-19,3	-27,4	0,0	0,0	-1,4	-323,3	0,2	-119,6
-	-	-	-	-	-1,7	-	-
-4,2	24,4	2,8	-	-1,3	162,3	3,1	-62,6
-1,0	55,6	0,0	-0,2	-0,4	468,4	1,3	31,4
-0,5	18,0	-	-	0,0	63,0	0,9	31,7
104,2	32,3	0,0	1,1	2,2	546,2	1,9	-1,1
31,6	77,2	0,0	1,0	0,1	4 677,5	0,7	9 241,4
135,8	109,5	0,0	2,1	2,3	5 223,7	2,6	9 240,3
28,9	1,5	0,0	0,0	1,7	36,7	1,1	20,1
1,8	-	-	-	-	2 143,1	0,1	8 190,8
30,7	1,5	0,0	0,0	1,7	2 179,8	1,2	8 210,9

Motorfordon	Varutransport	Sjökasko	Hem och Villa	Kredit och Borgen	Direkt försäkring svenska risker	Direkt försäkring utl risker	Totalt mottagen ÅF
134,1	115,9	-	-	2,7	1 780,4	4,7	1 964,9
-32,7	-7,6	-	-	-2,0	-73,5	-2,6	-1 478,2
-6,1	-3,6	-	-	-2,2	-42,2	-0,1	3,7
24,8	0,3	-	-	1,7	27,2	-	15,1
-103,9	-41,0	-	-	-	-1 142,8	0,3	-1 132,0
8,7	0,4	-	-	-	110,0	-	775,8
					0		
-1,8	2,9	2,8	-	-0,1	-156,2	0,9	516,0
0,9	-	-	-	-	114,5	-0,4	-600,8

Balansräkning

Mkr	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Goodwill	18	0,0	0,0
Andra immateriella tillgångar	19	18,3	20,1
Summa		18,3	20,1
Placeringstillgångar			
Placeringar i koncern- och intresseföretag			
Aktier och andelar i koncernföretag	20	1 869,0	2 099,4
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	21	55,6	582,7
Aktier och andelar i intresseföretag	22	16,7	175
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	23	88,9	35,9
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	24	3 752,8	3 389,2
Derivat	25, 40	22,8	28,2
Övriga finansiella placeringstillgångar		151,7	185,5
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		39,9	34,2
Summa		5 997,4	6 372,6
Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	32	57,9	15,4
Oreglerade skador	33	10 334,1	10 809,7
Summa		10 392,0	10 825,1
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	26	316,0	330,7
Fordringar avseende återförsäkring		164,6	271,7
Övriga fordringar	27	811,2	588,9
Summa		1 291,8	1 191,3
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	17	3,0	5,0
Kassa och bank		117,8	72,1
Uppskjuten skatt	16	1,9	2,4
Summa		122,7	79,5
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränteintäkter	28	38,1	10,4
Förutbetalda anskaffningskostnader	29	16,8	9,9
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	30	15,4	16,2
Summa		70,3	36,5
SUMMA TILLGÅNGAR	42	17 892,5	18 525,1

Balansräkning, forts.

Mkr	Not	2016-12-31	2015-12-31
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Aktiekapital (2 000 000 st aktier)		200,0	200,0
Reservfond		4,0	4,0
Balanserat resultat		28,8	-193,5
Årets resultat		517,8	817,1
Summa		750,6	827,6
Obeskattade reserver			
Säkerhetsreserv		1138,8	1138,9
Periodiseringsfond		132,5	116,0
Summa	31	1271,3	1254,9
Försäringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	32	547,0	505,0
Oreglerade skador	33	13 919,6	14 232,8
Summa		14 466,6	14 737,8
Andra avsättningar			
Pensioner och liknande förpliktelser	34	21,5	23,1
Uppskjutna skatteskulder	16	7,7	10,2
Aktuella skatteskulder		0,0	14,9
Övriga avsättningar	35	11,3	10,8
Summa		40,5	59,0
Depåer från återförsäkrare		21,3	19,1
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring	36	587,3	593,2
Skulder avseende återförsäkring		310,4	397,6
Derivat	25.40	13,5	17,6
Övriga skulder	37	288,5	464,2
Summa		1199,7	1472,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	39	142,5	154,1
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	42	17 892,5	18 525,1

Rapport över förändringar i eget kapital

Mkr	Aktiekapital	Reservfond	Balanserade resultat	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2015-01-01	200,0	4,0	159,0	216,9	579,9
Vinstdisposition			216,9	-216,9	-
Utdelning till moderbolaget			-312,0		-312,0
Lämnade/erhållna koncernbidrag			-257,4		-257,4
Årets resultat/Totalresultat				817,1	817,1
Utgående eget kapital 2015-12-31	200,0	4,0	-193,5	817,1	827,6
Ingående eget kapital 2016-01-01	200,0	4,0	-193,5	817,1	827,6
Vinstdisposition			817,1	-817,1	-
Utdelning till moderbolaget			-470,0		-470,0
Lämnade/erhållna koncernbidrag			-124,8		-124,8
Årets resultat/Totalresultat				517,8	517,8
Utgående eget kapital 2016-12-31	200,0	4,0	28,8	517,8	750,6

Aktiekapital och reservfond klassificeras som bundet eget kapital.

Kassaflödesanalys

Mkr	Not	2016	2015
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		563,7	922,4
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		-148,5	-396,1
Betald skatt		-27,7	-21,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		387,5	505,0
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Investeringar i placeringstillgångar, netto		-395,3	-557,1
Ökning (-)/Minskning (+) av rörelsefordringar		314,0	556,2
Ökning (+)/Minskning (-) av rörelseskulder		-442,3	-970,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-136,1	-466,8
Investeringsverksamheten			
Avyttring av andelar i dotterföretag		998,0	-
Lämnade aktieägartillskott		-440,0	-
Återbetalning av givna lån		509,0	488,0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		26,2	0,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		1 093,2	488,3
Finansieringsverksamheten			
Utdelning till moderbolag		-470,0	-312,0
Lämnade koncernbidrag		-330,0	-188,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-800,0	-500,0
Årets kassaflöde			
Likvida medel vid årets början		661,5	1 140,0
Likvida medel vid årets slut		818,6	661,5

Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalys

Mkr	2016	2015
Betalda och erhållna räntor och erhållen utdelning		
Erhållen utdelning	20,3	450,0
Erhållen ränta	35,8	40,0
Erlagd ränta	-14,5	-9,8
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
Av- och nedskrivningar av tillgångar	2,6	14,1
Orealiserade valutaförändringar	46,8	-76,1
Orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångar	-564,9	-6,5
Resultatandel HB	230,4	-133,7
Nedskrivning av aktier i koncernföretag	-	-
Försäkringstekniska avsättningar efter avgiven återförsäkring	128,0	-253,3
Förändring förutbetalda anskaffningskostnader	-6,9	10,9
Avsättningar till pensioner	-1,6	-1,0
Avsättning till periodiseringsfond	16,5	49,8
Övriga avsättningar	0,6	-0,3
	-148,5	-396,1
Likvida medel		
Kassa och bank	117,8	72,1
Fordringar på koncernföretag		
Länsförsäkringar Bank	661,5	521,0
Länsförsäkringar AB, koncernbankkonto	39,3	68,4
	818,6	661,5

Noter till koncernens finansiella rapporter

Belopp i Mkr om inget annat anges.

Not 1 Redovisningsprinciper

Företagsinformation

Årsredovisningen för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ), 502010-9681, avser räkenskapsår 1 januari-31 december 2016. Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag är ett svenskt registrerat försäkringsbolag med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Tegeluddsvägen 11-13, 106 50 Stockholm.

Företaget är ett helägt dotterföretag till Länsförsäkringar AB (publ), 556549-7020, med säte i Stockholm. Moderföretaget i den största koncernen där Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag är dotterföretag och där koncernredovisning upprättas är Länsförsäkringar AB (publ). Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag upprättar inte någon egen koncernredovisning i enlighet med ÅRL 7 kap 2 §.

Normgivning och lag

Länsförsäkringar Saks årsredovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12 med de tillägg som införts) och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2.

Länsförsäkringar Sak tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Föreskrifterna från Finansinspektionen hänvisar med vissa undantag och begränsningar till IFRS.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen och verkställande direktören den 24 februari 2017. Årsredovisningen fastställs slutligen av årsstämman 2017.

Företsättningar vid upprättande av de finansiella rapporterna

Företagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp är avrundade till miljoner kronor med en decimal (Mkr), om inte annat anges. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom större delen av företagets finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats på samtliga perioder som presenteras i den finansiella rapporten, om inte annat anges.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Upprättandet av redovisning i enlighet med lagbegränsad IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och eventualförpliktelser som presenteras i de finansiella rapporterna. Dessa uppskattningar och bedömningar är baserade på tidigare kunskaper och erfarenheter och grundar sig på den information som fanns tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar, men för att minska avvikelserna utvärderas uppskattningarna regelbundet. Ändringar av ovan nämnda uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om den endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Viktiga bedömningar vid tillämpning av företagets redovisningsprinciper

Ett område där företagsledningen gör väsentliga bedömningar är vid klassificering av försäkringsavtal. Enligt IFRS 4 ska avtal som överför betydande försäkringsrisk klassificeras som försäkringsavtal. Länsförsäkringar Sak har gjort bedömning av samtliga försäkringsavtal, och merparten av dessa klassi-

fieras som avtal med väsentlig försäkringsrisk. Storleken på försäkringsrisken har bedömts genom ett övervägande huruvida det finns ett eller flera scenarier med kommersiell innebörd i vilka Länsförsäkringar Sak är förpliktigt att erlägga väsentliga ersättningar. Övriga avtal uppgår till mindre värden och har därför av väsentlighetsskäl klassificeras som försäkringsavtal enligt IFRS 4. Se avsnitt Försäkringsavtal nedan för ytterligare information.

Företaget gör bedömningar avseende klassificering av finansiella tillgångar och skulder baserat på syfte med innehaven. Kategorierna av finansiella tillgångar och skulder finns beskrivna nedan under avsnitt Finansiella tillgångar och skulder, där även företagets bedömda klassificering framgår.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Avsättningar för oregrerade skador och avskrivningstiden för förutbetalda anskaffningskostnader är två områden som innebär en viss osäkerhet. Vid beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna görs en aktuariell uppskattning av förväntade tillkommande kostnader för redan inträffade skador och kostnader för skador som kan inträffa under försäkringarnas återstående löptid. Värderingen av avsättningarna behandlas i nedanstående avsnitt om redovisning av försäkringstekniska avsättningar samt i not 2 där upplysningar om risker i verksamheten lämnas. Antagandet för avskrivningstiden för förutbetalda anskaffningskostnader baserar sig på statistik av försäkringsavtalens löptid.

Vid värdering av finansiella tillgångar för vilka det inte finns något observerbart marknadspris används värderingsmodeller som beskrivs nedan under redovisningsprinciper för placeringstillgångar. Värderingen bygger på senast kända informationen vilket normalt innebär värdering kvartalsvis med ett kvartals eftersläpning. Särskild uppföljning görs vid perioder av stor turbulens på den finansiella marknaden.

Pensionsavsättningar är aktuariellt beräknade enligt försäkringstekniska riktlinjer och antagande om genomsnittlig årlig pension per åldersgrupp samt sannolikhetsbedömning av utnyttjande av förtida pensionsuttag. Redovisningsprinciper för förmånsbestämda pensionsplaner beskrivs nedan under avsnitt Ersättningar till anställda samt i Not 34 Pensioner och liknande förpliktelser.

Vid bedömning av eventuellt nedskrivningsbehov av goodwill görs en bedömning av goodwillpostens återvinningsvärde. I denna bedömning sker antaganden om framtida förhållanden.

Ändrade redovisningsprinciper

Nya standarder samt förändringar av standarder som har antagits av EU och som ska tillämpas från den 1 januari 2016 har inte medfört några väsentliga förändringar på företagets resultat eller finansiella ställning.

Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (1995:1560)

Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (1995:1560) har ändrats med tillämpning på räkenskapsår som börjar den 1 januari 2016 eller senare. Ändringarna innebär bland annat att tidigare gjorda nedskrivningar som avser goodwill inte får återföras, samt att Poster inom linje och Upplysning om händelser efter balansdagen flyttas till notuppgifter. Förslag till vinstdisposition ska även finnas i not. Utöver detta har inte de nya reglerna inneburit någon väsentlig förändring i de finansiella rapporterna.

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) om årsredovisning i försäkringsföretag

Föreskrifter och allmänna råd FFFS 2015:12 om årsredovisning i försäkringsföretag har ersatt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2008:26 om årsredovisning i försäkringsföretag.

I de nya föreskrifterna har bestämmelserna om nyckeltal anpassats till de krav och begrepp som gäller i och med genomförandet av Solvens II-direktivet och försäkringsgrenarnas indelning har anpassats till den natio-

nella tillsynsrapporteringen. Reglerna träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas för första gången på årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar för räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2015 och i delårsrapporter som upprättas för del av sådant räkenskapsår. Utöver förändrade krav på upplysningar och nyckeltal har inte de nya reglerna inneburit någon väsentlig förändring i de finansiella rapporterna.

Nya redovisningsregler som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade redovisningsregler träder i kraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS förväntas få på företagets resultat eller finansiella ställning.

IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. IFRS 9 innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning.

IFRS 9 träder i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2018 eller senare med tidigare tillämpning tillåten. Standarden ska med vissa undantag tillämpas retroaktivt.

De kategorier som finns i IAS 39 ersätts av tre värderingskategorier, där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, till verkligt värde via övrigt totalresultat eller till verkligt värde via resultatet. Klassificeringen för skuldinstrument fastställs utifrån företagets affärsmodell för innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. För eget kapitalinstrument är utgångspunkten värdering till verkligt värde via resultatet med en valmöjlighet att redovisa värdeförändringar i övrigt totalresultat. Regler kring finansiella skulder överensstämmer huvudsakligen med reglerna i IAS 39. Baserat på den analys som genomförts bedöms klassificeringen av finansiella tillgångar enligt IFRS 9 bli i enlighet med vad som framgår av tabellen nedan. Effekten av klassificeringen av finansiella tillgångar och skulder enligt IFRS 9 bedöms förutom de utökade upplysningskraven få liten effekt.

Finansiell tillgång	Verkligt värde via resultatet	Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde via övrigt totalresultat
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	X		
Aktier och andelar	X		X
Derivat	X		
Kassa och bank		X	
Övriga fordringar		X	

Nya principer introduceras för nedskrivning av finansiella tillgångar som värderas till upplupet anskaffningsvärde och för skuldinstrument som redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat. Nedskrivningsmodellen kräver redovisning av ett års förväntade kreditförluster redan vid den initiala redovisningen och vid en väsentlig ökning av kreditrisken ska nedskrivningen baseras på de kreditförluster som förväntas uppkomma under den återstående löptiden. För övriga fordringar som värderas till upplupet anskaffningsvärde genomförs en analys för att ta fram den mest lämpliga metoden för beräkning av förväntade kreditförluster.

Reglerna för säkringsredovisning innebär bland annat förenklingar vid bedömning av ett säkringsförhållandes effektivitet samt utökar gränserna för vad som får identifieras som säkringsinstrument respektive säkrad post. Säkringsredovisning tillämpas inte, varvid dessa förändringar inte bedöms ha någon väsentlig påverkan på företagets finansiella rapporter.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder träder i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2018 eller senare och ersätter då samtliga tidigare utgivna standarder och tolkningar som hanterar intäkter. IFRS 15 innehåller en samlad modell för intäktsredovisning avseende kundkontrakt som inte omfattas av andra standarder (till exempel IFRS 4 eller IFRS 9). Utgångspunkten i standarden är avtal om försäljning av en vara eller tjänst mellan två parter. Inledningsvis ska ett kundavtal identifieras, vilket hos säljaren genererar en tillgång (rättigheter, ett löfte om erhållande av ersättning) och en skuld (åtagande, ett löfte om överföring av varor/tjänster). Enligt modellen ska en intäkt redovisas då ett åtagande att leverera utlovade varor eller tjänster till kunden uppfylls. EU har godkänt standarden. Länsförsäkringar har inom koncernen genomfört en analys av effekterna av IFRS 15 och implementering pågår. Bedömningen är att standarden inte kommer ha någon väsentlig effekt på bolagets finansiella rapporter, dock kommer upplysningskraven att utökas. Då effekterna av standarden förväntas vara begränsade kommer jämförelseinformation inte att omräknas vid första årets tillämpning av standarden.

IFRS 16 Leasing

IFRS 16 Leases utfärdades den 13 januari 2016 och ska ersätta IAS 17 Leasing-avtal. Den nya standarden träder i kraft 1 januari 2019 och tidigare tillämpning är tillåten givet att IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers även tillämpas. IFRS 16 är ännu inte antagen av EU.

Den nya standarden innebär för redovisning hos leasetagare att i stort sett samtliga leasingavtal ska redovisas i rapport över finansiell ställning. Klassificering i operationella och finansiella leasingavtal ska inte göras. Standarden ger vissa undantag för leasetagarens redovisning för tillgångar till mindre värden och för leasingavtal med en leasingperiod som är 12 månader eller kortare. Standarden innehåller mer omfattande upplysningskrav. Utvärdering av effekterna i företagets redovisning av IFRS 16 är ännu inte avslutad.

Kommande ändringar av IFRS som ännu inte publicerats

Nedan beskrivs förväntade effekter på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående kommande nya eller ändrade IFRS förväntas få på företagets finansiella rapporter.

IFRS 17 Försäkringsavtal

IASB bedriver ett arbete med en ny version av IFRS 4 Försäkringsavtal som ska ersätta den befintliga standarden. Den nya standarden kommer att heta IFRS 17. Standarden kommer att eliminera motsägelser och svagheter i den befintliga metodiken genom att tillhandahålla ett principbaserat regelverk för redovisning av försäkringsavtal. Den uppdaterade standarden kommer även att ställa nya krav på upplysningar för att öka jämförbarheten mellan olika företag.

Den slutliga standarden förväntas att publiceras tidigast under första halvåret 2017. Ändringen förväntas att träda i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2021 eller senare. Länsförsäkringar driver inom koncernen ett projekt för att analysera effekterna av den nya standarden, projektet är i förstudiefasen.

I september 2016 antog IASB ett tillägg till IFRS 4 som bland annat innebär att försäkringsföretag får utnyttja ett undantag till att börja tillämpa IFRS 9, som tillämpas det räkenskapsår som börjar 1 januari 2018. Undantaget innebär att försäkringsföretagen istället kan välja att börja tillämpa IFRS 9 samtidigt som den kommande standarden IFRS 17 det vill säga från och med räkenskapsår 2021. Undantaget har ännu inte godkänts av EU. Länsförsäkringar har tentativt beslutat att inte utnyttja undantaget.

Aktieägartillskott och koncernbidrag

Aktieägartillskott redovisas direkt mot eget kapital hos mottagaren och mot aktier och andelar i koncernföretag hos givaren.

Koncernbidrag redovisas enligt huvudregeln i RFR 2. Erhållna koncernbidrag från dotterföretag redovisas enligt samma principer som utdelningar. Koncernbidrag som lämnas till ett dotterföretag redovisas som ökning av aktier och andelar i koncernföretag. Koncernbidrag som lämnats till eller erhållits från moderbolaget i syfte att minimera koncernens totala skatt redovisas i eget kapital efter avdrag för aktuell skatteeffekt, eftersom koncernbidragen redovisningsmässigt likställs med utdelning respektive aktieägartillskott.

Närstående

Som närstående juridiska personer räknas Länsförsäkringar AB koncernens och Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB koncernens företag, samtliga dotterföretag och intresseföretag, Länsförsäkringar Mäklarservice AB och de 23 länsförsäkringsbolagen.

Se not 44 Upplysningar om närstående för ytterligare information.

Omräkning av utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till svenska kronor enligt transaktionsdagens valutakurs. Tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till svenska kronor enligt balansdagens valutakurser. Orealiserade valutakursdifferenser redovisas i resultaträkningen som valutaresultat netto under kapitalavkastning, intäkter eller kapitalavkastning, kostnader. De valutaterminer som används för att ekonomiskt säkra valutaexponeringen i balansräkningen värderas till verkligt värde och resultat effekter redovisas dels under ränteintäkter och dels som valutaresultat.

Försäkringsavtal

Försäkringsavtal är avtal i vilka Länsförsäkringar Sak åtar sig en betydande försäkringsrisk för försäkringstagaren genom att förbinda sig att kompensera försäkringstagaren om en förutbestämd försäkrad händelse skulle inträffa.

Enligt IFRS 4 Försäkringsavtal delas försäkringsavtal in baserat på nivån av försäkringsrisk mellan försäkringsavtal och övriga avtal. Försäkringsprodukter som inte innebär betydande försäkringsrisk ska klassificeras som övriga än försäkringsavtal. Ett analysarbete avseende detta har genomförts hos Länsförsäkringar Sak och resulterat i att merparten av försäkringsavtalen klassificeras med försäkringsrisk. Några försäkringsavtal av mindre värde har identifierats där risken inte överförs till annan part. Då dessa är av marginellt värde har allt klassificerats enligt väsentlighetsprincipen som försäkringsavtal.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas den totala bruttopremien för direkt försäkring och mottagen återförsäkring som inbetalats eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång. Som premieinkomst redovisas också premier för försäkringsperioder som påbörjas först efter räkenskapsårets utgång, om de enligt avtal förfaller till betalning under räkenskapsåret.

Med bruttopremie menas den avtalsbestämda premien för hela försäkringsperioden efter avdrag för sedvanliga kundrabatter. Förnyelsepremier som inte är bekräftade av försäkringstagaren samt premier för nytecknade försäkringsavtal räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med. Annullationer reducerar premieinkomsten så snart beloppet är känt. Tilläggspremier räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med. Premieinkomst redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen redovisas som Försäkringstekniska avsättningar i rapport över finansiell ställning. Beräkning av avsättningen för ej intjänade premier sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid. Även återförsäkrars andel av premieinkomsten periodiseras och den del som

hänför sig till efter balansdagen redovisas som en fordran, Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar motsvarar redovisningsperiodens kostnad för inträffande skador, vare sig de är anmälda till företaget eller ej, oberoende av när skadan inträffat. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Även kostnader för skadereglering ingår i utbetalda försäkringsersättningar. Återvinning av skador redovisas som en reducering av skadekostnaden.

Driftskostnader

Samtliga driftskostnader fördelas i resultaträkningen efter funktionerna anskaffning, skadereglering, administration, provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring, kapitalavkastningskostnader samt i vissa fall övriga tekniska kostnader. Driftskostnader för skadereglering redovisas under Utbetalda försäkringsersättningar. Driftskostnader för finansförvaltning redovisas under Kapitalavkastning, kostnader.

Kapitalavkastning

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Försäkringsrörelsen har tillförts en ränta baserat på summan av halva premieintäkter efter avgiven återförsäkring och genomsnittet av in och utgående avsättningar för oreglerade skador efter avgiven återförsäkring under året. Räntesatsen är riskfri ränta, som för 2016 bestämts till 0,05 procent för kort affär och 0,75 procent som för lång affär. Den del av överförd kapitalavkastning som motsvarar värdesäkringen av skadelivräntan har förts över till försäkringsersättningar och ingår i posten förändring i avsättning för oreglerade skador. Till följd är nettot på kapitalavkastningen som överförs från finansrörelsen/till försäkringsrörelsen en ökad kapitalkostnad motsvarande effekten av de värdesäkrade skadelivräntorna.

Kapitalavkastning, intäkter och kostnader

I kapitalavkastningen ingår ränteintäkter och räntekostnader samt valutakursvinster och valutakursförluster på placeringstillgångar, likvida medel och lån. Erhållna utdelningar, eventuella nedskrivningar av finansiella tillgångar samt externa kostnader för kapitalförvaltningen ingår i kapitalavkastningen. I kapitalavkastningen ingår även realiserade resultat på placeringstillgångar. Realiserat resultat beräknas som skillnaden mellan erhållen köpeskilling och tillgångens anskaffningsvärde.

I försäkringsrörelsen diskonteras avsättning för oreglerade skador på skadelivräntor, ränteomvärderingseffekten på skadelivräntor redovisas i Kapitalavkastning, netto.

Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Orealiserade resultat på placeringstillgångar och derivat ingår i posterna orealiserade vinster samt orealiserade förluster på placeringstillgångar. Orealiserade resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Vid försäljning återförs ackumulerade orealiserade värdeförändringar som orealiserat resultat.

Skatt

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, samt eventuella justeringar av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader beaktas inte för skillnad som uppkommit vid första redovisningen av goodwill och inte heller vid första

redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller regleras. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna nyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan nyttjas.

Eventuellt tillkommande inkomstskatt som uppkommer vid utdelning redovisas vid den tidpunkt när utdelningen redovisas som en skuld.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill representerar skillnaden mellan anskaffningsvärdet för rörelseförvärvet och det verkliga värdet av förvärvade identifierbara tillgångar och skulder. Goodwill värderas till anskaffningsvärde minus eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill fördelas till kassagenererande enheter och provas årligen för nedskrivningsbehov. Avskrivningstiden bestäms utifrån nyttjandeperioden, som har bestämts till fem år.

Andra immateriella tillgångar

Andra immateriella tillgångar består av egenutvecklade och förvärvade IT-system och kundbaserade tillgång med bestämbara nyttjandeperioder. Dessa tillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar. Avskrivningen påbörjas när tillgången är tillgänglig för användning. Företagets egenutvecklade immateriella tillgångar redovisas endast om tillgången är identifierbar samt om företaget har kontroll över tillgången.

Det redovisade värdet för egenutvecklade immateriella tillgångar inkluderar samtliga direkt hänförliga utgifter. Övriga utgifter för utveckling redovisas som en kostnad när de uppkommer. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgång till vilka de hänförs. Avskrivningstiden bestäms utifrån nyttjandeperioden som uppgår till fem år, förutom för kundregister för gruppolycksfall och gruppsjuk som har en nyttjandeperiod på åtta år. Avskrivning sker i resultaträkningen enligt linjär metod. Nedskrivningsbehov provas årligen.

Motsvarande belopp för aktiverade utvecklingsutgifter avsätts i eget kapital till fond för utvecklingsutgifter.

Placeringstillgångar

Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag

Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde justerat för nedskrivningsbehov.

Finansiella tillgångar och skulder

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part till avtalet enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller företaget förlorar kontrollen över tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

Affärstransaktioner på penning-, obligations- och aktiemarknaderna redovisas i balansräkningen per affärsdag vilket är den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna övergått mellan parterna.

Kvittning av finansiella tillgångar och skulder

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt när det föreligger en avsikt att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden eller att reglera posterna med ett nettobelopp.

Klassificering och värdering

Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningstillfället utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades och de valmöjligheter som finns i IAS 39. Efter det första redovisningstillfället avgör klassificeringen hur det finansiella instrumentet värderas. För instrument klassificerade som Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen motsvarar anskaffningsvärde verkligt värde utan tillägg för transaktionskostnader.

Värdering av finansiella instrument sker löpande till verkligt värde, anskaffningsvärde eller upplupet anskaffningsvärde beroende på vilken kategori instrumentet tillhör.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: Innehav för handelsändamål och Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option. Kategorin Innehav för handelsändamål utgörs av derivat vilka har ett positivt marknadsvärde.

I kategorin Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option återfinns tillgångar vilka förvaltas och utvärderas baserat på tillgångarnas verkliga värden. Det verkliga värdet utgör även grunden för intern uppföljning och rapportering till ledande befattningshavare. Eftersom förvaltning och utvärdering av dessa tillgångar sker till verkligt värde har företaget valt att klassificera dessa instrument som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Kategorin Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option utgörs av posterna Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag, Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper samt Övriga finansiella placeringstillgångar. Förändringar i verkligt värde på dessa tillgångar redovisas i resultaträkningen som Realiserade vinster respektive Realiserade förluster på placeringstillgångar.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar utgörs av finansiella tillgångar som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är derivat eller noterade på en aktiv marknad. Tillgångar i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde. I balansräkningen utgörs Lånefordringar och kundfordringar av posterna Övriga fordringar, Kassa och bank samt Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: Innehav för handelsändamål och Finansiella skulder värderade enligt Fair value option. En finansiell skuld som innehas för handel klassificeras i denna kategori om den förvärvas huvudsakligen i syfte att säljas inom kort. Företaget har valt att klassificera derivat vilka har ett negativt marknadsvärde i kategorin Innehav för handelsändamål. Förändringar i verkligt värde på finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas som Realiserade vinster respektive Realiserade förluster på placeringstillgångar. Företaget har inga finansiella skulder i kategorin Finansiella skulder värderade enligt Fair value option.

Andra finansiella skulder

Kategorin Andra finansiella skulder utgörs av posterna Övriga skulder samt Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Skulderna i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Metoder för bestämning av verkligt värde

I noten Värderingsmetoder för verkligt värde återfinns finansiella instrument som värderas till verkligt värde samt vilken nivå i värderingshierarkin som de indatas som använts för att ta fram det verkliga värdet härrör ifrån.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

Den största delen av företagets finansiella instrument värderas till ett verkligt värde genom priser som är noterade på en aktiv marknad. Till priset görs inget tillägg för transaktionskostnader (t.ex. courtage) eller framtida transaktionskostnader vid en eventuell avyttring. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad när transaktioner äger rum med tillräcklig frek-

vens och volym för att ge fortlöpande prisinformation. Om marknaden för tillgången eller skulden är den mest fördelaktiga marknaden samt om ett företag vid värderingstidpunkten kan genomföra en transaktion med tillgången eller skulden till detta pris på denna marknad klassificeras innehavet som nivå 1 i värderingshierarkin för verkligt värde.

Instrument som är noterade på en aktiv marknad och återfinns i nivå 1 i värderingshierarkin för verkligt värde återfinns i balansräkningen som Räntebärande värdepapper emitterande av koncernföretag och lån till koncernföretag, Obligationer och andra räntebärande värdepapper, Derivat samt Övriga finansiella placeringstillgångar.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tas det verkliga värdet fram genom att använda en värderingsteknik. Företaget innehar exempelvis OTC-derivat vilka inte handlas på en aktiv marknad. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter medan företagsspecifik information används i så liten utsträckning som möjligt. De instrument där samtliga väsentliga indata som krävs för värdering till verkligt värde är observerbara återfinns i nivå 2 i värderingshierarkin för verkligt värde. Instrument vars verkliga värde har fastställts genom att använda en värderingsteknik som bygger på marknadsuppgifter återfinns i balansräkningen som posterna Räntebärande värdepapper emitterande av koncernföretag och lån till koncernföretag (lån till koncernföretag finns noterade på aktiv marknad och värderas enligt nivå 1, emitterade värdepapper av koncernföretag värderas delvis genom användande av värderingsteknik), Aktier och andelar samt Derivat. I de fall ett eller flera väsentliga indata inte baseras på observerbar marknadsinformation klassificeras det berörda instrumentet i nivå 3 i värderingshierarkin för verkligt värde. Instrument vars verkliga värde inte har kunnat fastställas baserat på observerbar marknadsinformation återfinns i balansräkningen som posterna Aktier och andelar, samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar redovisas i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer företaget till del och om anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Det redovisade värdet för en materiell tillgång bokas bort från balansräkningen vid utrangering, avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning, utrangering eller avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader och redovisas som övriga icke-tekniska intäkter eller kostnader. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod med start då tillgången är tillgänglig för användning och redovisas som driftskostnader i resultaträkningen. IT-utrustning skrivs planmässigt av på tre år. Övriga maskiner och inventarier skrivs planmässigt av på fem år. Avskrivningsmetod, restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid varje års slut.

Nedskrivningsprövning för materiella och immateriella tillgångar samt andelar i dotterföretag och intresseföretag

Om indikation på nedskrivningsbehov finns beräknas tillgångens återvinningsvärde. För goodwill och för immateriella tillgångar som inte är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet årligen. Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden för en enskild tillgång ska tillgångarna vid prövning av nedskrivningsbehov grupperas till den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden, en så kallad kassagenererande enhet.

En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning redovisas i resultaträkningen. Nedskrivning av tillgångar hänförliga till en kassagenererande enhet fördelas i första hand till goodwill. Därefter görs en proportionell nedskrivning av övriga tillgångar som ingår i enheten.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde.

Nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar

Vid varje rapporteringstillfälle bedömer företaget om det föreligger ett nedskrivningsbehov av någon finansiell tillgång genom att utvärdera objektiva bevis för att en finansiell tillgång är i behov av nedskrivning. Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som påverkar möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet.

Återvinningsvärdet för tillgångar tillhörande kategorin Lånefordringar och kundfordringar, vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde, beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en löptid under ett år diskonteras inte. Nedskrivningar belastar resultaträkningen.

Återföring av nedskrivningar

När det inte längre finns någon indikation på att nedskrivningsbehovet fortfarande föreligger och då det sker en förändring i de antaganden som legat till grund för beräkning av återvinningsvärdet återförs en redovisad nedskrivning. Nedskrivning av goodwill återförs aldrig. En återföring görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

Nedskrivningar av Lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Kassa och bank

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut. Saldo på koncernkonto samt tillgodohavande i Länsförsäkringar Bank AB (publ) redovisas som Övriga fordringar i balansräkningen.

Förutbetalda anskaffningskostnader för försäkringsavtal

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal aktiveras som Förutbetalda anskaffningskostnader i balansräkningen, och skrivs av under nyttjandeperioden. En förutsättning för att aktivering kan ske är att anskaffningskostnaderna är hänförliga till ett visst försäkringsavtal, eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal, och bedöms generera en marginal som minst täcker de anskaffningskostnader som man vill aktivera. De försäljningskostnader som aktiveras är provisionskostnader. Inom skadeförsäkringsverksamheten periodiseras den aktiverade kostnaden på ett sätt som motsvarar periodisering av ej intjänad premie. Avskrivningstiden överskrider inte 12 månader.

Obeskattade reserver

Förändringar av obeskattade reserver redovisas enligt svensk praxis över resultaträkningen som Bokslutsdispositioner.

Obeskattade reserver kvittas i förekommande fall mot skattemässiga förlustavdrag eller blir föremål för beskattning när de löses upp.

Säkerhetsreserven utgör en kollektiv säkerhetsbetingad förstärkning av de försäkringstekniska avsättningarna. Åtkomsten är begränsad och kräver i vissa fall myndighetstillstånd. Upplösning kan endast ske mot förluster i försäkringsrörelsen eller vid minskad volym i försäkringsrörelsen.

En redovisningsenhet kan göra en avsättning till en periodiseringsfond för att minska det skattepliktiga resultatet under inkomståret men måste återföra samma periodiseringsfond till beskattning under det sjätte året efter avsättningsåret.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av Ej intjänade premier och kvardröjande risker samt Oreglerade skador och motsvarar förpliktelse enligt ingångna försäkringsavtal. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporisberäkning. Om avsättningen för ej intjänade premier bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade kvarvarande skade- och driftskostnaderna, förstärks den med ett tillägg för kvardröjande risker.

Oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som inträffat men ännu inte anmälts till företaget, så kallad IBNR avsättning. Avsättningen inkluderar förväntade framtida utbetalningar inklusive samtliga kostnader för skadereglering. Som grund för uppskattningen av avsättningsbehovet används, generellt, vedertagna aktuariella metoder. För större enskilda skador och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs individuella bedömningar. Med undantag för skadelivräntor och viss olycksfallsaffär av ringa omfattning så diskonteras inte avsättning för oreglerade skador. Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder där värdesäkringens uppskattas med break even inflation och diskonteringen sker med Solvens II nominell räntekurva. Ränteomvärderingseffekt redovisas som en finansiell kostnad eller intäkt.

Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av företagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för företagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risker för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2. Där åskådliggörs också nuvarande avsättning för oreglerade skador genom en beskrivning av skadekostnadernas utveckling över tiden.

Förlustprövning

Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna prövas löpande i samband med bokslut. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsutflöden. Som grund för prognoserna över avsättningsbehovet ligger vedertagna aktuariella metoder. Metoderna beaktar nulägesbedömningar av alla avtalsenliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader. De framtida kassaflödena har beräknats utan diskontering med undantag för skadelivräntor och viss olycksfallsaffär av ringa omfattning. Om prövningen visar att avsättning inte är adekvat redovisas förändringen i resultaträkningen.

Tillräckligheten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren. Eventuell otillräcklighet som iaktas i premieansvaret korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker.

Återförsäkring

Avtal som ingåtts mellan Länsförsäkringar Sak och återförsäkrare genom vilka företaget kompenseras för förluster på avtal utfärdade av företaget och som uppfyller klassificeringskraven för försäkringsavtal enligt ovan, klassificeras som avgiven återförsäkring. Mottagen återförsäkring klassificeras på samma sätt, när företaget mottar risker från andra företags försäkringsavtal.

För avgiven återförsäkring redovisas de förmåner som företaget har rätt till enligt återförsäkringsavtalet som återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar och depåer hos företag som avgivit återförsäkring. Fordringar på och skulder till återförsäkrare värderas på samma sätt som de belopp som är kopplade till återförsäkringsavtalet och i enlighet med villkoren för varje återförsäkringsavtal. Skulder inom återförsäkring är primärt avräkningar mot länsförsäkringsbolag samt även premier som ska betalas för återförsäkringsavtal.

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar motsvarar återförsäkrarens ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna avtal. Länsförsäkringar Sak bedömer nedskrivningsbehovet för tillgångar

avseende återförsäkringsavtal. Om återvinningsvärdet är lägre än redovisat värde på tillgången skrivs tillgången ned till återvinningsvärdet och nedskrivningen kostnadsförs i resultaträkningen.

Ersättningar till anställda

Kortfristig ersättning

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls. Ingen rörlig ersättning utgår till anställda inom Länsförsäkringar Sak.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas vid den tidigaste tidpunkten av när företaget inte längre kan dra tillbaka erbjudandet till de anställda eller när företaget redovisar kostnader för omstrukturering. Ersättningarna som beräknas bli reglerade efter tolv månader redovisas till dess nuvärde. Ersättningar som inte förväntas regleras helt inom tolv månader redovisas enligt långfristiga ersättningar.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser.

FTP-planen är en pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Planen är förmånsbestämd för anställda födda 1971 eller tidigare och avgiftsbestämd för anställda födda 1972 eller senare. Den förmånsbestämda delen är försäkrad genom Försäkringsbranschens pensionskassa (FPK). Denna pensionsplan innebär att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner.

För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information, varför ovan nämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan.

Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Företaget har en förmånsbestämd pensionsplan. Planen är ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen där personer födda 1955 eller tidigare frivilligt kan gå i pension vid 62 års ålder. Villkoren är utformade så att som pension erhålles cirka 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder. Företaget har reserverat för den potentiella framtida kostnaden som uppstår om en anställd utnyttjar förmånen att gå i pension mellan 62 och 65 års ålder. Avsättningen är aktuariellt beräknad med antaganden om genomsnittlig årlig pension per åldersgrupp samt sannolikhetsbedömning av utnyttjande av förtida pensionsuttag.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen redovisas enligt den indirekta metoden, vilket innebär att rörelseresultatet justeras för transaktioner som inte medför in- eller utbetalningar under perioden uppdelat utifrån de olika verksamhetsgrenarna.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas eller inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Principer för Länsförsäkringar Saks riskhantering

Att bedriva försäkringsverksamhet innebär ett risktagande. Kunskaper om risker är en kärnkompetens inom försäkring. En alltmer volatil finansiell marknad och mer detaljerade regelverk ställer ökade krav på finansiella företag, inte minst vad gäller på riskhantering. Huvudsyftet med riskhanteringen är att säkerställa att riskerna identifieras och hanteras, att riskvärderingen är oberoende och att kapitalbasen är tillräcklig i förhållande till de tagna riskerna. Detta är viktigt för att med hög säkerhet garantera utfästelser som gjorts mot kunder. Inom länsförsäkringsgruppen är de slutliga ägarna desamma som kunderna och arbetet med styrning, hantering och kontroll av risker är därför av omedelbar betydelse för kunderna.

Riskhanteringssystemet inom Länsförsäkringar Sak

Risker utgör en väsentlig del av Länsförsäkringar Saks verksamhetsmiljö och affärsaktiviteter. För att hantera riskerna har Länsförsäkringar Sak tydligt definierade strategier och ansvarsområden tillsammans med ett starkt engagemang för riskhanteringsprocessen. Riskhanteringsaktiviteter genomförs som en del av det dagliga arbetet i alla enheter inom Länsförsäkringar Sak och har som mål att med marginal infria utfästa åtaganden till kunderna. Företaget har även som mål att hålla en kreditvärdering (rating) på lägst A nivå.

Länsförsäkringar Sak ska ha ett effektivt och robust system för riskhantering för att fortlöpande kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera och rapportera de risker som verksamheten är förknippad med. Företagets riskhanteringssystem består av en organisation med tydliga befogenheter och ansvar och innefattar riskstrategi, risktolerans, riskhanteringsprocesser, riskmätningssystem, processen för den Egna Risk och Solvensanalysen (ERSA), styrdokument och rapporteringsrutiner. I det löpande riskhanteringsarbetet ingår att hantera kända risker samt även att identifiera nytillkommande risker, exempelvis som en följd av förändrat utbud av produkter eller tjänster. Inom ramen för ERSA görs även framåtblickande analyser av storleken av risker.

Inom Länsförsäkringar Sak används olika analysverktyg och simuleringsmodeller i riskhanteringsarbetet. Den aggregerade riskbilden för bolaget inklusive dotterbolag beräknas och rapporteras till styrelsen kvartalsvis. Kapitalkravsberäkningen görs med en av Finansinspektionen godkänd partiell intern modell. Med den partiella interna modellen kan Länsförsäkringar Sak arbeta med mått på kapitalbehov avseende marknads- och sakförsäkringsrisker som stämmer bättre med de egna riskerna i företaget än vad som följer av Solvens II regelverkets standardformel. Övriga risker modelleras i enlighet med standardformeln.

Organisation av riskarbetet

Länsförsäkringar Saks styrelse ansvarar för att hanteringen av risker och uppföljningen av bolagets risker är tillfredsställande. Riskhanteringen består av strategier, processer och rapporteringsrutiner som är nödvändiga för att fortlöpande kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera och rapportera de risker som verksamheten är förknippad med. Arbetsprocessen för riskhantering består av löpande arbete och årligen återkommande aktiviteter och kan skilja sig åt mellan olika risker. I det löpande riskhanteringsarbetet ska ingå att hantera risker samt även att identifiera nytillkommande risker. En egen risk- och solvensanalys (ERSA) genomförs årligen samt vid större förändringar i verksamheten eller omvärlden. Styrelsen fastställer utifrån gällande regler ramarna för bolagets riskhantering och riskkontroll genom interna regler i olika styrande dokument. Vd ansvarar för att styrdokumentet införlivas i verksamheten. Exempel på styrdokument som är koncerngemensamma i Länsförsäkringar är koncerninstruktion Länsförsäkringar AB, Riktlinjer för ekonomi och kapitalstyrning, riktlinjer för hantering av etiska frågor, attestinstruktion och säkerhetspolicy. Utöver de koncerngemensamma styrdokumentet i Länsförsäkringar AB-koncernen har Länsförsäkringar

Sak-koncernen och bolagen ingående i Länsförsäkringar Sak-koncernen egna styrdokument, såsom bolagsinstruktion Sak, riskpolicy, attestlista, placeringsriktlinjer samt försäkringsteknisk policy. Styrdokumentet uppdateras och fastställs därefter av styrelsen en gång per år. Inom Länsförsäkringar Sak beslutar styrelsen om ramar för risktagandet bland annat genom att fastställa placeringsriktlinjer med maximal marknadsrisk samt aktuella dellimiter för olika marknadsriskkategorier i bolaget. Styrelsen beslutar vidare om återförsäkringsskyddets omfattning och inriktning.

Inom Länsförsäkringar Sak finns Risk- och kapitalutskottet som bland annat har till uppgift att stödja styrelsens arbete med att granska och bedöma risktagande och kapitalbehov.

På ledningsnivå inom Länsförsäkringar Sak finns en Investeringskommitté för att bereda beslut om kapitalförvaltningsfrågor. Kommittén granskar och bereder förslag rörande förvaltning av bolagets placeringstillgångar. I kommittén deltar representanter för Länsförsäkringar Saks företagsledning och Kapitalförvaltningsenheten. Riskkontrollfunktionen och Compliance är adjungerade till mötet.

Den löpande hanteringen och uppföljningen av skilda risker utförs i den operativa verksamheten. Varje affärsområde inom Länsförsäkringar Sak ansvarar för att identifiera, mäta, övervaka, hantera och rapportera risker inom sitt ansvarsområde. Risker i Länsförsäkringar Saks placeringstillgångar (marknadsrisker) hanteras av den koncerngemensamma enheten Kapitalförvaltning. Inom kapitalförvaltningen hanteras även motpartsrisker i finansiella derivat och operativa risker inom kapitalförvaltningsområdet. Försäkringsriskerna, samt andra motpartsrisker än motpartsrisker i finansiella derivat hanteras inom respektive affärsområde.

Riskkontrollfunktionen ansvarar för den oberoende riskkontrollen som är fristående från den operativa verksamheten och som rapporterar till vd och styrelsen. Riskkontrollfunktionen ansvarar för att hålla verkställande direktör och styrelse kontinuerligt informerade om bolagets samlade risksituation genom att rapportera risker åtminstone fyra gånger per år. Till funktionens uppgifter hör även att årligen tillse att det genomförs riskanalyser för operativa risker i samtliga affärsområden samt på ledningsnivå inom Länsförsäkringar Sak.

Compliance är en oberoende kontrollfunktion med syfte att övervaka, kontrollera och ge stöd i att verksamheten bedrivs med god regelbundenhet avseende interna och externa regelverk. Funktionen ska identifiera och rapportera risker som kan uppkomma till följd av bristande regelbundenhet och lämna rekommendationer för åtgärder till berörd personal, VD och styrelse.

Interrevisionen, som rapporterar direkt till bolagets styrelse, är en oberoende granskningsfunktion som utgör styrelsens stöd i kvalitetssäkringen av organisationens riskhantering, styrning och kontroller.

Revisionsutskottet övervakar kvaliteten i den finansiella rapporteringen inklusive effektiviteten i den interna kontrollen med avseende på finansiell rapportering. Vidare följs operativa risker samt företagsstyrningssystemet inklusive system för intern styrning och kontroll.

Kapitalplanering

Styrningen av risktagandet hänger nära samman med styrningen av användningen av Sak-koncernens kapital. I samband med den årliga affärsplaneringen, och däremellan vid behov genomförs en egen risk och solvensanalys (ERSA) med en plan för finansiering av bolagets verksamhet. Planen som anger planerad sammansättning av kapitalbas och risker avser att säkerställa att Sak-koncernen vid var tid har tillräckligt med kapital för att svara mot de risker som verksamheten genererar.

Sak-koncernen har en kapitalbas som överstiger den lagstadgade erforderliga solvenskapitalkravet med god marginal. Den samlade riskbilden enligt Solvens II rapporteras även den kvartalsvis till styrelsen och de regulatoriska kraven beaktas i hög grad vid styrning och uppföljning av affärsmässiga beslut.

Riskprofil

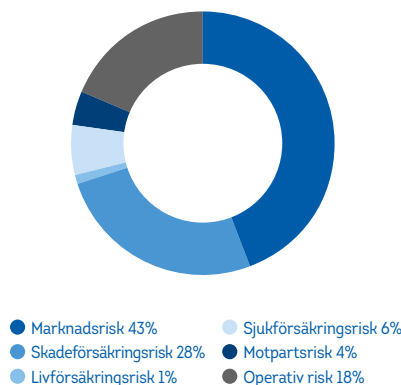
Länsförsäkringar Sak är exponerat mot olika risker vilket påverkar företagets finansiella ställning, resultat och måluppfyllelse. Följande punkter beskriver Länsförsäkringar Saks verksamhet och risktagande:

- Bedriver verksamhet inom skadeförsäkring samt skadelivränterörelse
- Verksamheten riktar sig huvudsakligen mot små och medelstora företag samt privatpersoner.
- Verksamheten bedrivs i huvudsak i Sverige. Bolaget bedriver även internationell mottagen återförsäkring.
- De risker som tas inom skadeförsäkring återförsäkras i relativt hög utsträckning; självbehållen är låga.
- För länsförsäkringsgruppens räkning sköts omfattande verksamhet avseende återförsäkring. Verksamheten medför betydande motparts-exponeringar brutto men bedöms inte medföra stora risker netto.
- Riskerna i de placeringstillgångar som Länsförsäkringar Sak förvaltar för egen räkning hålls på en relativt låg nivå.
- Länsförsäkringar Sak är indirekt exponerat mot försäkringsrisker, marknadsrisker och fastighetsrisker som uppkommer i dotterbolagsinnehav. I Sak-koncernen ingår Agria, Länsförsäkringar Gruppliv samt fastighetsbolagen Utile Dulci och Länsförsäkringar Sak Fastighets AB.

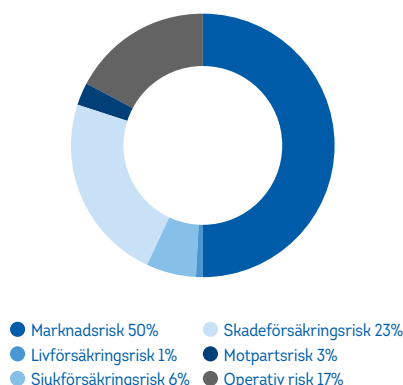
I den kvartalsvisa riskrapporteringen mäts Länsförsäkringar Sak-koncernens samlade risker d.v.s. riskerna för dotterbolagens, försäkringsrisker och marknadsrisker inkluderas i beräkningen.

I nedanstående figurer (figur 1 och 2) visas fördelningen av risk i Länsförsäkringar Sak-koncernen där moderbolagets dotterbolag medräknas och genomlyses i syfte att visa bolagets riskprofil med hänsyn tagen till dotterbolagens respektive underliggande risker per 2016-09-30 uppdelat på huvudrisktyper. Som framgår av figur 1 så upptas 43% av kapitalkravet av marknadsrisker, främst från bolagets placeringstillgångar där bolagets fastighetsinnehav svarar för ca 70%, men även viss ränterisk från FTA. Försäkringsverksamheten upptar 35% och den operativa risken samt motpartsrisken upptar tillsammans 22%.

Figur 1. Fördelning av totalt kapitalkrav i Länsförsäkringar Sak-koncernen Q3 2016

Figur 2. Fördelning av totalt kapitalkrav i Länsförsäkringar Sak-koncernen Q3 2015 (enligt Shapley)

Indelning av risk i Länsförsäkringar Sak

Skadeförsäkringsrisk	Livförsäkringsrisk	Marknadsrisk	Motpartsrisk
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Premierisk ▪ Reservrisk ▪ Katastrofrisk 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dödsfallsrisk ▪ Livsfallsrisk ▪ Katastrofrisk 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ränterisk ▪ Aktierisk ▪ Fastighetsrisk ▪ Spreadrisk ▪ Valutarisk ▪ Koncentrationsrisk i placeringstillgångar 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Motpartsrisk i avgiven återförsäkring ▪ Motpartsrisk i finansiella derivat ▪ Annan motpartsrisk
Operativ risk <ul style="list-style-type: none"> ▪ Interna oegentligheter ▪ Extern brottslighet ▪ Anställningsförhållanden och arbetsmiljö ▪ Affärsförhållanden ▪ Compliance risk ▪ Skada på fysiska tillgångar ▪ Avbrott och störning i verksamhet och system ▪ Transaktionshantering och processtyrning 		Sjukförsäkringsrisk	Likviditetsrisk inklusive finansieringsrisk
		Affärsrisk <ul style="list-style-type: none"> ▪ Strategisk risk ▪ Intjäningsrisk ▪ Ryktesrisk 	Koncentrationsrisk i försäkringsrörelsen

I de följande avsnitten beskrivs Länsförsäkringar Saks risker (exklusive dotterbolag) samt hur dessa styrs och hanteras. För varje risk ges en kort beskrivning av den specifika risken samt en uppgift om storleken på exponeringar mot den risken i de fall den är möjlig att kvantifiera.

Skadeförsäkringsrisk

Skadeförsäkringsverksamheten går ut på att överföra risk från försäkringstagaren till försäkringsgivaren. Försäkringsgivaren tar in premier från ett stort antal försäkringstagare och förbinder sig att ersätta dem om en försäkrad skadehändelse inträffar. En korrekt prissättning av försäkringsavtalen är avgörande för resultatet i försäkringsverksamheten. Det finns dock en inneboende osäkerhet i försäkringsverksamhet som gör att ogynnsamma resultat kan förekomma. Återförsäkring är ett starkt instrument för att minska fluktuationen i försäkringsverksamhetens resultat.

Försäkringsverksamheten i Länsförsäkringar Sak består av försäkringsgrenarna Sjuk och Olycksfall, Företag och Fastighet, Motorfordon, Trafik, Sjöfart, Luftfart och Transport samt Mottagen återförsäkring. Affär tecknades under 2016 inom försäkringsområdena sjuk, sjukvård, olycksfall, egendom, transport och ansvar. Dessutom erbjuds försäkringskydd för rikstäckande kunder inom företagsmotor (trafik- och motorfordonsförsäkring). Bolaget hanterar även länsförsäkringsgruppens interna och externa återförsäkring samt tecknar mottagen internationell återförsäkring.

Styrelsen begränsar i tillämpliga fall försäkringsriskerna genom beslut om högsta tillåtna självbehåll för skilda slags försäkringsrisker och vilka kategorier av återförsäkringsgivare som får användas för avgiven återförsäkring.

Skadeförsäkringsrisker kan delas in i premierisker, reservrisker och katastrofrisker. Innebörden i dessa begrepp och Länsförsäkringar Saks generella metoder för att hantera dessa typer av risker beskrivs nedan.

Tabell 1 visar hur förändrade premieintäkter, ökade skadekostnader och högre skadeinflation påverkar Länsförsäkringar Saks resultat.

Tabell 1. Känslighetsanalys skadeförsäkringsrisk, Mkr

	Inverkan på resultat före skatt		Inverkan på eget kapital	
	2016	2015	2016	2015
10% lägre premienivå	-220	-212	-172	-165
10% ökad skadefrekvens eller högre genomsnittsskada	-167	-120	-130	-94
1% högre skadeinflation årligen	-186	-141	-145	-110

Tabell 3. Uppskattad skadekostnad före och efter återförsäkring

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Summa
Vid slutet av skadeåret	1 084 174	1 023 993	912 935	1 002 941	1 058 520	1 108 923	1 179 357	
Ett år senare	1 272 092	1 094 613	915 087	884 270	881 892	959 830		
Två år senare	1 228 420	1 036 084	962 603	916 932	996 311			
Tre år senare	1 181 347	1 038 473	923 890	938 686				
Fyra år senare	1 165 171	997 050	934 690					
Fem år senare	1 147 262	997 741						
Sex år senare	1 122 248							
Sju år senare								
Åtta år senare								
Nio år senare								
Tio år senare								
Elva år senare								
Tolv år senare								
Uppskattad skadekostnad	1 122 248	997 741	934 690	938 686	996 311	959 830	1 179 357	
Ackumulerade skadeutbetalningar	976 108	881 581	797 391	776 016	747 889	716 088	500 431	
Ersättningsreserv	146 140	116 160	137 298	162 670	248 422	243 743	678 926	2 193 325
Ersättningsreserv äldre årgångar								609 594
Ersättningsreserv för mottagen återförsäkring								9 234 145
Summa ersättningsreserv, brutto								12 037 064
Skadelivräntereserv, brutto								1 662 440
Skaderegleringsreserv, brutto								220 090
Avsättning för oregerade skador, brutto								13 919 594
Ersättningsreserv, återförsäkrares andel								8 915 112
Skadelivräntereserv, återförsäkrares andel								1 418 955
Skaderegleringsreserv, återförsäkrares andel								0
Avsättning för oregerade skador, återförsäkrares andel								10 334 068
Avsättning för oregerade skador, för egen räkning								3 585 526

Premierisk

Premierisk är risken för förluster till följd av att det kommande årets skador blir större än förväntat.

I verksamhetsgrenar som sjuk- och olycksfallsförsäkring adderas en stor mängd oberoende risker, vilket ger en god riskutjämning under förutsättning att premietariffen speglar de verkliga riskskillnaderna mellan olika grupper i försäkringskollektivet. Tarifferna och försäkringsvillkoren följs löpande upp och korrigeras vid behov. I andra verksamhetsgrenar är, vid sidan av premierberäkningen, riskurvalsregler det viktigaste instrumentet för att kontrollera premierisken. Bolaget följer detaljerade interna teckningsriktlinjer (riskurvalsregler) för att säkerställa riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Även skadeförebyggande åtgärder i form av t e x rådgivning förbättrar bolagets risk ytterligare.

Den affärsverksamhet Länsförsäkringar Sak med dotterbolag bedriver innebär att försäkringsrisker (skade-, sjuk- och livförsäkringsrisker inklusive katastrofrisk) tas medvetet, som ett led i bedrivandet av affärsverksamheten. Sådana risker är därför önskvärda, förutsatt att de tas som ett led i att fullfölja beslutad affärsstrategi och enligt de regelverk som har ställts upp för respektive verksamhet. God riskutjämning ska eftersträvas dels mellan olika affärer, dels inom respektive affär. Begränsning av försäkringsrisken sker genom att utformning av försäkringsvillkor och enskilda försäkringsavtal ger en önskvärd riskexponering, samt att återförsäkringsskydd används för att begränsa risktagandet i de affärer där det är motiverat. Katastrofrisk inom försäkringsrisken hanteras genom återförsäkringsskydd. Utifrån riskanalyser inom affärsverksamheten med stöd från affärsområde Återförsäkring specificeras behovet av återförsäkring. I ERSAN beräknas en total riskexponering (risktolerans) i försäkringsrisk, som en del av bolagets totala risk.

För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen har bolaget, genom avgiven återförsäkring, beskrivet enligt ovan, försäkrat sig mot risken för mycket stora skador. Bolagets egen kostnad per skadehändelse, självbehållet, och den gräns upp till vilken återförsäkringsskyddet täcker kostnader per skadehändelse, skydd, varierar från produkt till produkt. I dokumentet "Riktlinjer för avgiven återförsäkring" fastställs limiter per motpart och gränser för självbehåll och dessutom begränsas användning av återförsäkrare till bolag med bra kreditvärdighet. Återförsäkring för trafikförsäkringsaffären hanteras genom en poollösning i länsförsäkringsgruppen som i sin tur är skyddat med externa återförsäkringsskydd.

Tabell 2. Återförsäkring per skadehändelse, Mkr

	2016		2015	
	Självbehåll	Skydd	Självbehåll	Skydd
Trafikförsäkring	40	300	40	300
Ansvarsförsäkring	20	300	20	300
Transportförsäkring	5	800	5	1 000
Olycksfallsförsäkring	20	750	20	600

Återförsäkringsskydden som redogörs för i tabell 2 avser externa motparter. För Trafikskyddet uppgår det externa självbehållet till 40 Mkr, men genom återförsäkring inom länsförsäkringsgruppen på 38 Mkr reduceras självbehållet till 2 Mkr. Utöver ovanstående tabell köps även återförsäkringsskydd för internationellt mottagen återförsäkring.

För enskilda risker med en risksumma överstigande återförsäkringsskyddet köps återförsäkring på en risk för risk basis. Huvuddelen av återförsäkringsavtalen löper per kalenderår. Trafikförsäkringens skydd är anpassat till begränsningarna i Trafikskadelagen. För skador inträffade utomlands finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd.

Reservrisk

Reservrisk är risken för förluster till följd av negativt utfall vid avvecklingen av avsättningarna för oreglerade skador. Det totala åtagandet för pågående försäkringar samt för oreglerade skador brutto uppgår till 14,5 (16,5) mdr.

Uppskattningen av kostnaden för de oreglerade skadorna brutto 13,9 (14,7) mdr är förknippad med osäkerhet om vad skadorna, kanske flera år framåt i tiden, kan komma att kosta. Det återförsäkringsskydd som finns beskrivet ovan begränsar risken och avsättningen för oreglerade skador brutto per 2016-12-31 uppgick till 3,6 (3,7) Mkr.

Reservutvecklingen följs löpande med hjälp av olika nyckeltal och med jämförelser med andra försäkringsbolag. Den aktuariella reservberäkningen utvecklas kontinuerligt så att använda metoder är väl anpassade till förutsättningarna för respektive verksamhetsgren eller del därav. En väsentlig del av uppföljningen är även de regelbundna genomgångar som görs av individuella oreglerade skador.

Medelduration i Länsförsäkringar Saks försäkringsportfölj är 3,7 år (4,6), och är något lägre från föregående år. Hur förväntade betalningar på oreglerade skador fördelar sig på löptid syns nedan. Tabell 3 visar utvecklingen av uppskattad skadekostnad före återförsäkring.

Katastrofrisk

Katastrofrisk avser risken för förluster till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter som leder till mycket stora försäkringsersättningar.

Länsförsäkringar Sak har en viss exponering för katastrofrisker för egen räkning. Länsförsäkringar Sak hanterar ett för länsförsäkringsgruppen gemensamt återförsäkringsskydd avseende storm och naturkatastrofer där Länsförsäkringar Sak står viss risk för egen räkning. Det andra verksamhetsområdet där Länsförsäkringar Sak för egen räkning exponeras för viss katastrofrisk är den internationellt mottagna återförsäkring.

Livförsäkringsrisk

Livförsäkringsrisken i Länsförsäkringar Sak härrör sig till skadelivränterörelsen som är föremål för livfallsrisk. Livfallsrisken avser risken för förluster till följd av att de försäkrade lever längre än vad som antagits.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för att verkligt värde varierar på grund av förändringar i marknadspriser.

I förvaltningen av Länsförsäkringar Saks tillgångar bedöms möjligheter till god avkastning samt risknivå för placeringsstrategier. Bolagets placeringar ska ske i syfte att bidra till ett stabilt positivt resultat. Tillgångarna ska placeras med lämplig riskspridning för att den förväntade avkastningen ska vara tillräcklig för att Bolaget ska kunna infria åtagandena samt skapa meravkastning i placeringstillgångarna utifrån beslutad risknivå. Risknivån ska vara anpassad efter tillgängligt kapital och beslutad risktolerans.

Placeringsverksamheten ska alltid bedrivas i försäkringstagarnas bästa intresse. Graden av matchning mellan tillgångar och åtaganden ska beaktas vid placering av Bolagets placeringstillgångar och beslutas av styrelsen. Åtagandenas art och löptid ska beaktas i styrningen av Bolagets likviditetsrisk. Tillfredställande betalningsberedskap ska alltid upprätthållas.

De tillgångsklasser som ingår i förvaltningen är aktier, räntebärande värdepapper och fastigheter. Målet med förvaltningen är att uppnå högsta möjliga avkastning givet vald risknivå inom ramen för legala restriktioner samt av styrelsen beslutade riktlinjer. Styrelsen har det övergripande ansvaret genom beslut om en maximal marknadsrisk för bolaget som inte får överstigas.

Inom Länsförsäkringar Sak beslutar styrelsen om ramar för risktagandet bland annat genom att fastställa placeringsriktlinjer och allokeringmandat inklusive aktuella dellimiter för olika marknadsriskkategorier i bolaget.

Kapitalförvaltningen svarar för den dagliga risköversynen i enlighet med av styrelsen beslutade dellimitar för olika riskkategorier i tillägg till den totala maximala marknadsrisken. Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser och råvarupriser samt förändringar i deras respektive volatilitet påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Derivatinstrument används i förvaltningen av placeringstillgångarna i syfte att effektivisera förvaltningen eller hedga risk.

Känslighetsanalysen i tabell 4 nedan visar effekten på resultat före skatt och inverkan på eget kapital av några för Länsförsäkringar Sak negativa utfall. Tabellen visar hur förändringar på de finansiella marknaderna påverkar tillgångsvärden i portföljen samt i fallet med realräntan även inverkan på skadelivräntor som påverkar värderingen av skulden.

Tabell 4. Känslighetsanalys marknadsrisk

Mkr		Inverkan på resultat före skatt		Inverkan på eget kapital	
		2016	2015	2016	2015
Ränterisk ¹⁾	1% högre räntenivå	-26	-15	-20	-12
Aktierisk ²⁾	10% lägre aktiekurser	-24	-4	-19	-3
Kreditspreadrisk	1% ökad kreditspread	-82	-88	-64	-69
Realränterisk ³⁾	1% ökad realränta	5	1	4	1

¹⁾ Ränterisken från genomlysta placeringstillgångar samt från skadelivräntorna i FTA. Övrig FTA går inte över resultatet.

²⁾ Aktier och andelar genomlysta tillgångar, inklusive derivat och aktier i hedgefonder.

³⁾ Netto av effekten på placeringstillgångarna och effekten på reserverna. Nominell ränta antas vara oförändrad.

Ränterisk

Ränterisk avser risken för förluster till följd av ändring i marknadsräntornas nivå eller volatilitet.

För majoriteten av Länsförsäkringar Saks försäkringstekniska åtaganden fastställs inte värdet med utgångspunkt i marknadsräntan, enligt gällande redovisningsregler, det vill säga de försäkringstekniska avsättningarna diskonteras inte. Ett undantag är försäkringstekniska åtaganden för skadelivränta som diskonteras och där ränterisken i skadelivränterörelsen under året har hanteras med hjälp av en räntehedge som ger en relativt god matchning av realränterisken i reserven. Enligt Solvens II värderingsprinciper och i riskberäkningar beaktas dock känsligheten för förändringar i räntenivåer på samtliga försäkringstekniska avsättningarnas.

Bolaget styr sitt risktagande med en av styrelsen beslutad dellimit för ränterisk, med beaktande av de försäkringstekniska åtagandenas känslighet för ändringar i räntenivå samt med medvetna val av i vilken utsträckning åtagandena matchas med tillgångar med motsvarande egenskaper. Derivatinstrument kan användas för att hantera ränterisken. De försäkringstekniska åtagandena presenteras i tabell 8 sist i denna not.

Aktierisk

Aktierisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av aktiekurser och priser på alternativa tillgångar. Som framgår i balansräkningen är aktieexponeringen i Länsförsäkringar Sak låg. Den exponering av betydelse som finns är framförallt hänförlig till strategiska innehav, direkt exponering mot aktier och indirekta innehav via hedgefonder. För mer info se not 22, 23 och 25.

Kreditspreadrisk

Kreditspreadrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av differensen mellan marknadsräntor på obligationer med kreditrisk och statspappersräntor. Beslut om hur stor del av portföljen som ska utgöras av obligationer eller andra räntebärande instrument med kreditrisk fattas mot bakgrund av rådande marknadsförutsättningar och den av styrelsen beslutade dellimiten för kreditspreadrisk.

Som framgår av tabell 5 finns en övervägande del av Länsförsäkringar Saks obligationsplaceringar investerade i AAA-ratade, svenska stats- och bostadspapper.

Tabell 5. Kreditkvalitet avseende tillgångar

Uppdelning av finansiella tillgångar	Mkr	
	2016	2015
Utlåning till kreditinstitut		
A	779	593
Summa	779	593

Obligationer och andra räntebärande värdepapper¹⁾

AAA – svenska staten	901	782
AAA – andra statspapper än svenska	0	0
AAA	1 806	700
AA	97	111
A	125	183
BBB	347	338
BB	74	324
B	34	220
CCC	4	33
CC	1	1
NR	340	437
Summa	3 729	3 129

¹⁾ Marknadsvärden inklusive upplupen ränta.

Tabell 6. Påverkan på resultat per bokslutsdagen av en 10%-ig förstärkning i valutakursen mot SEK

Valuta	Resultatpåverkan, före skatt, Mkr	
	2016	2015
AUD	0	0
CHF	1,6	0,2
DKK	0,0	-0,3
EUR	0,9	0,1
GBP	-0,1	0,0
JPY	-0,3	0,3
KRW	-1,4	-1,4
NOK	0,5	0,3
RUB	-0,4	0,3
USD	-0,7	1,2
PLN	0,1	-0,4
Övriga valutor	0	0

Fastighetsrisk

Fastighetsrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av priset på fastigheter. Fastighetspriserna är främst en effekt av antaganden om gällande avkastningskrav samt hyresnivåer.

Fastighetsrisken i Länsförsäkringar Sak härrör från delägandet av den kontorsfastighet i Stockholm som Länsförsäkringar AB-koncernen nyttjar för sin verksamhet samt innehav i ett av länsförsäkringsgruppen helägt fastighetsbolag. Fastighetsinnehaven är bolagets största risk. 10% lägre marknadsvärde ger en effekt om -217 Mkr som går mot övervärden i konsolideringskapitalet.

Motpartsrisk

Med motpartsrisken avses risken för förluster till följd av att motparter inte fullgör sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Länsförsäkringar Saks exponering för motpartsrisken uppstår främst genom avgiven återförsäkring och genom användning av finansiella derivat och kassabehållningar.

Motpartsriskerna mot återförsäkringsgivare avser återförsäkringsfordringar och återförsäkrarens andel av oreglerade skador. För att begränsa motpartsriskerna på återförsäkringsgivare finns riktlinjer för val av återförsäkringsbolag. För affär med lång avvecklingstid ska återförsäkraren ha som lägst en A-rating från ratinginstitutet Standard & Poor eller motsvarande från AM Best eller Fitch och för övrig affär som lägst motsvarar en BBB-rating. Dessutom eftersträvas en spridning av avgiven återförsäkring på ett flertal återförsäkringsgivare, vilket sammantaget borgar för en god kvalitet i fordringarna. Tabell 7 visar fördelningen per ratingkategori för köpt återförsäkringsskydd för Länsförsäkringar Sak-koncernen, som inkluderar Länsförsäkringar Sak, Agria och Länsförsäkringar Gruppliv.

Den största sammanlagda exponeringen mot ett enskilt försäkringsbolag per 2016 var Länsförsäkringar Skåne och utgjorde 2,0 procent av den totala externa återförsäkringsexponeringen. De 10 största återförsäkringsexponeringarna som utgör 41 procent av totala externa återförsäkringsexponeringar var alla motsvarande A-ratade eller högre.

Motpartsrisiker i finansiella derivat hanteras genom regler om godkänd exponering per motpart. Storleken på tillåten exponering beror av motpartens rating. Exponeringarna begränsas genom ISDA-avtal (nettningsavtal) samt tillhörande avtal kring ställande av säkerheter vid vissa uppnådda motpartsexponeringar.

Tabell 7. Fördelning av exponering för köpt externt återförsäkringsskydd för Länsförsäkringar Sak-koncernen

Exponering för köpt externt skydd 2015 och 2016	Procentuell fördelning per ratingkategori enligt S&P Global	
	2016	2015
AAA		-
AA	80	39
A	17	45
BBB	0	13
Alternativ rating ¹⁾	3	3
Total	100	100

¹⁾ AM Best, Fitch.

Operativ risk

Operativ risk är risk för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Operativa risker är en del av Länsförsäkringar Saks verksamhet. Genom förebyggande arbete och ändamålsenlig riskhantering och riskkontroll kan Länsförsäkringar Sak minska sannolikheten för att operativa risker materialiseras och därmed reducera dess konsekvenser. I processen för hantering och kontroll av operativa risker ingår identifiering, mätning, övervakning, hantering och rapportering.

Analys av operativ risk genomförs årligen dels på bolagsnivå, dels i den operativa verksamheten. För analyserna används en gemensam metod och rapporteringsformat. Operativa risker identifieras, potentiella konsekvenser värderas och sannolikheter att risker inträffar bedöms. För väsentliga risker utarbetas handlingsplaner som följs upp kvartalsvis. Riskkontrollfunktionen faciliterar analyserna och aggregerar resultaten till respektive bolags ledningsgrupp och styrelse. Riskkontroll följer även upp och rapporterar genomförandet av handlingsplanerna under året samt genomför kontroller för att säkerställa kvaliteten i resultatet av genomförda åtgärder.

För incidenthantering används ett gemensamt systemstöd i hela Länsförsäkringar AB-koncernen. Vidare fastställs årligen en kontinuitetsplan

av företagsledningen. För att ytterligare stärka den interna kontrollen har affärskritiska processer och dess risker kartlagts och dokumenterats. I samband med detta har även de viktigaste kontrollerna dokumenterats, s.k. nyckelkontroller.

Affärsrisk

Affärsrisk avser risken för vikande intjäning med anledning av svårare konkurrensförhållanden, fel strategi eller felaktiga beslut. Affärsrisker omfattar risk för förluster till följd av affärsstrategier och affärsbeslut som visar sig vara missriktade, konkurrenters åtgärder, omvärldsförändringar och negativa rykten om bolaget, liksom en oväntad nedgång i intäkter från exempelvis volymminskningar.

Affärsrisker hanteras på styrelse- och ledningsnivå genom analyser och beslut dels inför strategiska vägval om inriktningen av verksamheten, dels i den årliga affärsplaneringsprocessen och då utvecklingen på Sak-koncernens marknader så kräver. De specifika affärsrisker som vid var tid bedöms som viktigast följs fortlöpande upp på ledningsnivå.

Koncentrationsrisk

Med koncentrationsrisk avses risken att företagets riskexponering inte är tillräckligt diversifierad vilket leder till att en enskild exponering, homogen grupp av exponeringar eller en specifik marknadshändelse kan hota bolagets solvens eller finansiella ställning.

Koncentrationsrisker motverkas primärt genom beslut om högsta exponering per återförsäkringsgivare, per motpart i finansiella derivat, fakultativ återförsäkring av försäkrade enskilt mycket stora risker och genom diversifiering av koncernens placeringstillgångar. Länsförsäkringar Saks ledning och styrelse tar återkommande del av rapportering om koncernens stora exponeringar och riskkoncentrationer.

Länsförsäkringar Saks placeringstillgångar är fördelade på ett flertal olika tillgångsslag, dock med tyngdpunkt på det strategiska fastighetsinnehav som utgörs av de fastigheter där bolaget har sitt kontor (Tegeluddsvägen i centrala Stockholm).

Den största enskilda placeringstillgången per 2016-12-31 är de fastigheter i Stockholm som ägs indirekt via dotterbolag och som koncernen nyttjar. Innehavet har minskat under året genom att moderbolaget förvärvat del av dotterbolaget. Fastigheternas marknadsvärde uppgick per bokslutsdagen till 1 447 Mkr (2 470 Mkr), vilket motsvarar 15,8 (28,6) procent av placeringstillgångarna. De största exponeringarna i övrigt avser de fyra största svenska bankkoncernerna och härrör huvudsakligen från investeringar i bostadsobligationer.

Likviditetsrisk inklusive finansieringsrisk

Likviditetsrisk är risken för förluster till följd av att egna åtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel eller att de kan fullgöras endast genom upplåning till avsevärt högre kostnad än normalt eller genom avyttring av tillgångar till underpris. Skadeförsäkringsbolagens likviditetsrisker är små då premierna tas in i förväg och stora skadeutbetalningar är kända långt innan de förfaller. Dessutom är merparten av placeringstillgångarna likvida med kort varsel. Länsförsäkringar Saks likviditet var vid årsskiftet mycket god med likvida medel uppgående till 818,6 (661,5) Mkr. I placeringsriktlinjerna återfinns limiter för önskad nivå på likviditet.

Tabellen 8 visar de faktiska kassaflöden som kommer att ske under respektive period, baserat på de återstående kontraktuella förfallotiderna. Beloppen som presenteras i förfallotider är odiskonterade kassaflöden.

Tabell 8. Löptidsanalys för finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska åtaganden

Mkr	2016					2015				
	<3 mån	3 mån-1 år	1-5 år	> 5 år	Totalt	<3 mån	3 mån-1 år	1-5 år	> 5 år	Totalt
Tillgångar										
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	-14	1	68	-	55	8	1	62	514	585
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	1 015	436	1 559	59	3 069	714	81	1 078	94	1 967
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	237	659	2 206	7 290	10 392	319	893	2 689	6 295	10 196
Övriga fordringar	144	-	-	-	144	11	-	-	-	11
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	43	-	-	-	43	15	-	-	-	15
Skulder										
Försäkringstekniska avsättningar	658	1 681	3 839	8 288	14 466	722	1 858	4 364	7 794	14 738
Övriga skulder	276	-	-	-	276	444	-	-	-	444
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	-	-	-	11	11	-	-	-	11
Summa kassaflöden, netto	480	-585	-6	-939	-1 050	-110	-883	-535	-891	-2 419
Derivat, in- och utflöden, netto	3	3	14	20	40	14	3	13	21	51
Summa kassaflöden, finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska åtaganden	483	-582	-8	-919	-1 010	-96	-880	-522	-870	-2 638

¹⁾ I balansposten Obligationer och andra räntebärande värdepapper ingår Räntefonder, dessa har inga kontraktuella förfallotider och har exkluderats i tabellen. Återvinningstiden för värdepapper återspeglar inte likviditeten i portföljen utan slutliga förfall på värdepappren. Dessa är realiserbara vid valfri tidpunkt.

Solvens II

Länsförsäkringar Sak tillämpar Solvens II på hela verksamheten och har med start per Q1 2016 rapporterat enligt detta regelverk till Finansinspektionen och därmed upphört med rapportering enligt Finansinspektionens trafikljus. Finansinspektionen har godkänt Länsförsäkringar AB bolagens partiell intern modell för kapitalkravsberäkningar under Solvens II. Genom den partiella interna modellen kan Länsförsäkringar Sak arbeta med mått på kapitalbehov avseende marknadsrisk och försäkringsrisk som stämmer bättre med de egna riskerna i företaget än vad som följer av regelverkets standardformel.

Not 3	Premieinkomst		
		2016	2015
	Direkt försäkring, Sverige	1 780,4	1 645,2
	Direkt försäkring övriga EES	4,7	5,2
	Mottagen återförsäkring	1 964,9	2 042,4
	Summa	3 750,1	3 692,8

Not 4	Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		
		2016	2015
	Överförd kapitalavkastning	14,1	35,9
	Räntesatser, procent		
	Avsättningar för försäkringar med lång avvecklingstid i SEK	0,75	1,25
	Avsättningar för försäkringar med kort avvecklingstid SEK	0,05	0,5

Den beräknade avkastningen på de tillgångar som motsvarar de försäkringstekniska avsättningarna överförs från finansrörelsen till det tekniska resultatet. Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkter efter avgiven återförsäkring samt på genomsnittet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador efter avgiven återförsäkring under året. Kapitalavkastningen delas upp i två delar. En del som tillförs skadelivränteresultatet, genom en minskning av kostnaden för uppräknings av skadelivräntesavsättningen, och en del som redovisas som överförd kapitalavkastning (se även Redovisningsprinciper).

Not 5	Utbetalda försäkringsersättningar		
		2016	2015
	Utbetalda skadeersättningar ¹⁾	-1 388,7	-1 327,0
	Driftskostnader för skadereglering	-151,6	-139,7
	Summa	-1 540,2	-1 466,7

Not 6	Driftskostnader		
		2016	2015
	Totala driftskostnader per kostnadsslag		
	Personalkostnader	-210,6	-192,0
	Lokalkostnader	-14,0	-15,0
	Avskrivningar	-3,1	-3,3
	Serviceintäkter	33,6	27,8
	Övriga kostnader	-430,7	-432,9
	Summa	-624,8	-615,4

Totala driftskostnader funktionsindelade		2016	2015
Driftskostnader i kapitalförvaltning		-30,4	-31,4
Driftskostnader för skadereglering		-151,6	-139,7
Driftskostnader för anskaffning och administration		-442,8	-444,3
Summa		-624,8	-615,4

Driftskostnader		2016	2015
Anskaffningskostnader ¹⁾		-320,5	-322,8
Förändring av Förutbetalda anskaffningskostnader		6,9	-10,9
Administrationskostnader		-142,9	-140,8
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring		13,8	30,2
Summa		-442,8	-444,3
¹⁾ Varav provisioner för direkt försäkring		-92,3	-88,6
Varav kostnad för hyra av lokaler, inventarier och IT-utrustning		-80,2	-99,2

Bolaget hyr lokaler, inventarier och IT-utrustningar av moderbolaget Länsförsäkringar AB.

Not 7	Arvode och kostnadsersättning till revisorer		
		2016	2015
	Följande arvoden har utgått till revisorer		
	KPMG AB, revisionsuppdrag	1,3	1,3
	KPMG AB, skatterådgivning	-	-
	KPMG AB, övriga tjänster	-	-

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som förordas av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

Not 8	Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar		
		2016	2015
	Medelantal anställda, Sverige		
	Män	63	61
	Kvinnor	106	98
	Totalt antal anställda	169	159

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, övriga medarbetare	2016	2015
Löner och ersättningar	107,1	95,5
varav rörlig ersättning	-	-
Sociala kostnader	70,4	65,6
varav pensionskostnader	29,1	28,5
Summa	177,5	161,1

Styrelse och ledande befattningshavare, 13 (15)	2016	2015
Löner och ersättningar	8,6	9,9
varav fast lön till vd	3,5	3,4
varav rörlig lön till vd	-	-
varav fast lön till andra ledande befattningshavare	3,9	5,2
varav rörlig lön till andra ledande befattningshavare	-	-
Sociala kostnader	7,3	7,3
varav pensionskostnader	3,6	3,4
Summa	15,9	17,2

Totalt löner och andra ersättningar samt sociala kostnader	2016	2015
Löner och ersättningar	115,7	105,3
varav rörlig ersättning	-	-
Sociala kostnader	77,7	73,0
varav pensionskostnader	32,7	31,9
Summa	193,4	178,3

Ersättning till styrelsen

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt årsstämans beslut. Arbetstagarrepresentanter och anställda inom Länsförsäkringar AB-koncernen erhåller inte styrelsearvode.

En Styrelseledamot erhåller inget arvode. Det av stämman beslutade arvodet utbetalas istället till det länsförsäkringsbolag där anställningen finns.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavaren består av grundlön och övriga förmåner. Pensionsförmåner samt övriga förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare ingår som en del av den totala ersättningen. Med andra ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör företagsledningen.

Not 8 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar
Ersättningar och övriga förmåner för ledande befattningshavare (Belopp i Tkr)

2016	Grundlön	Övriga ersättningar	Pensionskostnad	Summa	Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön, % Avgiftsbestämd
Ann Sommer, verkställande direktör	3 482	4	1 395	4 881	40
Ricard Robbstål, styrelseledamot	255	-	-	255	
Göran Spetz, styrelseledamot	255	-	-	255	
Mariette Nicander, styrelseledamot	266	-	-	266	
Henrietta Hansson, styrelseledamot	191	-	-	191	
Jan-Olof Thorstensson, styrelseledamot	150	-	-	150	
Magnus Olsson, tidigare styrelseledamot	68	-	-	68	
Carl Henrik Ohlsson, tidigare styrelseledamot	72	-	-	72	
Andra ledande befattningshavare					
Moderbolag (4 personer)	3 853	1	2 230	6 084	39
Dotterföretag (2 personer)	4 353	5	2 077	6 435	37
Totalt 2016	12 945	10	5 702	18 657	
Summa ersättning från moderbolag	8 592	5	3 625	12 222	
Summa ersättning från dotterföretag	4 353	5	2 077	6 435	

2015	Grundlön	Övriga ersättningar	Pensionskostnad	Summa	Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön, % Avgiftsbestämd
Ann Sommer, verkställande direktör	3 365	2	1 329	4 696	39
Ricard Robbstål, styrelseledamot	149	-	-	149	
Göran Spetz, styrelseledamot	256	-	-	256	
Mariette Nicander, styrelseledamot	262	-	-	262	
Carl Henrik Ohlsson, styrelseledamot	260	-	-	260	
Magnus Olsson, styrelseledamot	256	-	-	256	
Ingemar Larsson, tidigare styrelseledamot	137	-	-	137	
Andra ledande befattningshavare					
Moderbolag (4 personer)	4 949	247	2 089	7 285	39
Dotterföretag (2 personer)	4 276	4	1 940	6 220	37
Totalt 2015	13 910	253	5 358	19 521	
Summa ersättning från moderbolag	9 634	249	3 418	13 301	
Summa ersättning från dotterföretag	4 276	4	1 940	6 220	

Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat.

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktören är 60 år. Pensionen mellan 60 och 65 år är avgiftsbestämd, pensionspremien ska uppgå till 18 procent av den pensionsgrundade lönen. Med pensionsgrundande lön avses den fasta lönen. Från 65 år följer villkoren pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Villkoren följer pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. Utöver det betalas för var och en en extra pensionspremie motsvarande ett prisbasbelopp per år.

Avgångsvederlag

För verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om tre månader. I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår utöver uppsägningstiden ett avgångsvederlag motsvarande tjugofyra månadslöner. För andra ledande befattningshavare följer uppsägningstiden gällande kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Berednings- och beslutsprocess som tillämpas ifråga om ersättningar till företagsledningen

Ersättningspolicy för Länsförsäkringar AB-koncernen reglerar berednings- och beslutsprocessen gällande ersättningar till företagsledningen. Ersättningsutskottet bereder väsentliga ersättningsbeslut samt bereder beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av Ersättningspolicyn. Styrelsen fattar beslut om ersättning och övriga anställningsvillkor för verkställande ledningen och för anställda med övergripande ansvar för någon av bolagets kontrollfunktioner

Ersättningsutskottets sammansättning och mandat

Ersättningsutskottets sammansättning och uppgifter regleras i styrelsens arbetsordning. Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande samt en styrelseledamot.

Principer för ersättning till företagsledningen

Ledande befattningshavare i Länsförsäkringar AB-koncernen ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor. De totala ersättningarna ska vara i nivå med branschen. Utformning av och nivå på ersättningar ska harmoniera med bolagets värderingar det vill säga vara rimliga, präglad av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur samt präglas av öppenhet och transparens.

Fast ersättning

Fast ersättning utgår enligt ovanstående generella princip.

Pension

Pensionslösningen ska följa villkoren i kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Övriga förmåner

Utöver ovanstående förmåner erbjuds tjänstebil enligt vad som gäller gällande villkor, individuell sjukvårdsförsäkring samt övriga förmåner som erbjuds samtliga anställda.

Andel kvinnor bland ledande befattningshavare, %	2016-12-31	2015-12-31
Styrelseledamöter	33	38
Andra ledande befattningshavare	29	29

Not 9 Övrig teknisk kostnad

2016-12-31

Specifikation	Premier & Trafikförsäkringsavgifter	Skadeutbetalningar netto efter självrisk	Kapitalavkastning	Summa avräkning från TFF Övriga tekniska kostnader
Prognos	2,5	-4,0	0,0	-1,5
Avräkning	-0,6	0,4	0,0	-0,2
Totalt	1,9	-3,6	0,0	-1,7

2015-12-31

Specifikation	Premier & Trafikförsäkringsavgifter	Skadeutbetalningar netto efter självrisk	Kapitalavkastning	Summa avräkning från TFF Övriga tekniska kostnader
Prognos	2,7	-3,4	0,0	-0,7
Avräkning	-0,2	0,2	-0,0	-0,0
Totalt	2,5	-3,2	-0,0	-0,7

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafikförsäkringsföreningen. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i Trafikförsäkringsföreningen. Detta hanteras genom att det årliga nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som

fastställs av Trafikförsäkringsföreningens stämma. Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsbolaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsbolag inte kan fullgöra sina egna förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av Trafikförsäkringsföreningen visar sig otillräckliga.

Not 10 Kapitalavkastning, intäkter

	2016	2015
Utdelningar		
Erhållna utdelningar från koncernföretag	20,3	450,1
Ränteuttag		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	20,4	18,3
Derivat	15,2	9,9
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	0,3	2,6
Ränteuttag för finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen ¹⁾	-0,3	10,0
Omräkningsvinst skadelivräntereserv	0,0	0,3
Valutakursvinst, netto	0,0	1,6
Realisationsvinster		
Aktier och andelar i intresseföretag	0,3	0,0
Aktier och andelar i koncernföretag	347,9	-
Resultat från andelar i handelsbolag (koncernföretag)	92,5	133,8
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	50,8	82,1
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	0,1	7,4
Övriga finansiella placeringstillgångar	2,5	3,0
Summa	550,0	719,1

¹⁾ Varav negativ ränta på räntebärande värdepapper om 3,5 Mkr.

Not 11 Orealiserade vinster på placeringstillgångar

	2016	2015
Aktier och andelar	145,2	5,1
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	0,6	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	41,7	-
Derivat	10,6	-
Summa	198,1	5,1

Orealiserade resultat redovisas netto per instrumenttyp, vilket innebär att nettoeffekten ligger antingen på not orealiserad vinst eller not orealiserad förlust.

Not 12 Kapitalavkastning, kostnader

	2016	2015
Kapitalförvaltningskostnader	-30,4	-31,4
Räntekostnader		
Derivat	-14,0	-9,5
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-0,0	-0,3
Räntekostnader för finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen	-0,2	-0,6
Övriga räntekostnader	-0,4	-
Valutakursresultat, netto	-8,1	-
Omräkning skadelivräntereserv	-2,3	-
Realisationsförluster		
Aktier och andelar	-150,2	-0,0
Derivat	-42,2	-20,6
Summa	-247,8	-62,4

Not 13 Orealiserade förluster på placeringstillgångar

	2016	2015
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-117,1
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	-	-8,3
Derivat	-	-5,5
Övriga finansiella placeringstillgångar	-5,1	-11,0
Summa	-5,1	-141,9

Not 14 Kapitalavkastning per värderingskategori

Vinst/förlust uppdelat per värderingskategori

	2016	2015
Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	106,5	-8,4
Innehav för handelsändamål	-30,5	-25,5
Lånefordringar och kundfordringar	-0,5	-0,2
Andra finansiella skulder	0	-0,4
Poster som ej fördelas på kategori		
Valutakursresultat	-8,1	1,6
Värdebevarande ränta skadelivräntereserven	3,6	-
Omräkning skadelivräntereserv	-2,3	0,3
Utdelningar dotter- & intressebolag	460,5	-
Kapitalförvaltningskostnader	-30,4	-31,4
Icke finansiella poster som ingår i kapitalavkastningen netto	-0,2	-582,8
Summa	498,6	518,8

Not 15 Övriga icke-tekniska kostnader

	2016	2015
Avskrivning Goodwill	-	-11,9
Summa	-	-11,9

Not 16 Skatter

	2016	2015
Aktuell skatt	-48,0	-107,5
Summa aktuell skatt	-48,0	-107,5
Uppskjuten skatt		
Uppskjuten skattekostnad avseende temporära skillnader	2,1	2,1
Summa uppskjuten skatt	2,1	2,1
Totalt redovisad skatteintäkt/kostnad	-45,9	-105,3
	2016	2015
Avstämning av effektiv skattesats		
Resultat före skatt	563,7	922,4
Skatt enligt gällande skattesats	-124,0	-202,9
Skatt ej avdragsgilla kostnader	-1,7	-4,2
Skatt ej skattepliktiga intäkter	80,9	103,7
Skatt hänförlig till tidigare år	-1,1	-1,9
Summa skatt på årets resultat	-45,9	-105,3
Gällande skattesats, procent	22%	22,0%
Effektiv skattesats, procent	8,1%	11,4%

Redovisade uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kan hänföras till följande.

	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
31 december						
Fordringar	-1,9	-2,4	-	-	-1,9	-2,4
Skulder	-	-	7,7	10,2	7,7	10,2
Uppskjuten skattefordran (-) / uppskjuten skatteskuld (+)	-1,9	-2,4	7,7	10,2	5,8	7,8
Kvittnings	-	-	-	-	-	-
Netto uppskjuten skattefordran (-) / uppskjuten skatteskuld (+)	-1,9	-2,4	7,7	10,2	5,8	7,8

Bolaget har inga temporära skillnader med skattemässig effekt i koncern- och intresseföretag.

Not 16 Skatter, forts.

Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader och underskottsavdrag

	Belopp vid årets ingång	Redovisat i eget kapital	Redovisat över RR	Belopp vid årets utgång
Fordringar	-2,4	-	0,5	-1,9
Skulder	10,2	-	-2,5	7,7
Uppskjuten skattefordran (-) / skatteskuld (+)	7,8	-	-2,0	5,8

Not 17 Materiella tillgångar

	2016-12-31	2015-12-31
Anskaffningsvärde		
Ingående anskaffningsvärde 1 januari	7,3	7,7
Årets anskaffningar	-	1,8
Årets avyttringar	-1,1	-2,2
Utgående anskaffningsvärde 31 december	6,2	7,3
Avskrivningar		
Ingående ackumulerade avskrivningar 1 januari	-2,3	-1,9
Årets avskrivningar	-1,2	-1,3
Ackumulerade avskrivningar för avyttringar	0,3	0,9
Utgående ackumulerade avskrivningar 31 december	-3,2	-2,3
Redovisat värde 31 december	3,0	5,0

Inga nedskrivningar har gjorts.

Not 18 Goodwill

	2016-12-31	2015-12-31
Aktiverade anskaffningskostnader för goodwill		
Ingående anskaffningsvärde	144,4	144,4
Utgående anskaffningsvärde	144,4	144,4
Avskrivningar		
Ingående ackumulerade avskrivningar	-144,4	-132,5
Årets avskrivning	-	-11,9
Utgående ackumulerade avskrivningar	-144,4	-144,4
Redovisat värde vid årets slut	0,0	0,0

Not 19 Andra immateriella tillgångar

	Internt upparbetade IT-system	Förvärvade IT-system	Förvärvade kund- baserade tillgångar	Totalt
Akkumulerade anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärden 2015-01-01	142,4	26,5	322,8	491,7
Årets anskaffningar	-	-	-	-
Utgående anskaffningsvärden 2015-12-31	142,4	26,5	322,8	491,7
Ingående anskaffningsvärden 2016-01-01	142,4	26,5	322,8	491,7
Årets anskaffningar	-	-	-	-
Utgående anskaffningsvärden 2016-12-31	142,4	26,5	322,8	491,7
Akkumulerade avskrivningar				
Ingående avskrivningar 2015-01-01	-67,8	-4,7	-322,8	-395,3
Årets avskrivningar	-	-1,7	-	-1,8
Utgående avskrivningar 2015-12-31	-67,8	-6,4	-322,8	-397,0
Ingående avskrivningar 2016-01-01	-67,8	-6,4	-322,8	-397,0
Årets avskrivningar	-	-1,8	-	-1,8
Utgående avskrivningar 2016-12-31	-67,8	-8,2	-322,8	-398,8
Akkumulerade nedskrivningar				
Ingående nedskrivningar 2015-01-01	-74,6	-	-	-74,6
Utgående nedskrivningar 2015-12-31	-74,6	-	-	-74,6
Ingående nedskrivningar 2016-01-01	-74,6	-	-	-74,6
Utgående nedskrivningar 2016-12-31	-74,6	-	-	-74,6
Redovisade värden				
2015-12-31	0,0	20,1	0,0	20,1
2016-12-31	0,0	18,3	0,0	18,3

Not 20 Aktier och andelar i koncernföretag

Företagets namn	Organisations-nummer	Säte	Antal aktier och andelar	Ägarandel	Bokfört värde fastigheter	Marknadsvärde fastigheter	Eget kapital 2016-12-31	Varav resultat 2016	Bokfört värde 2016-12-31	Verkligt värde
Försäkringsaktiebolaget Agria (publ)	516401-8003	Stockholm	40 000	100	-	-	502,5	175,1	823,8	1 134,3
Länsförsäkringar Sak Fastighets AB	556683-6416	Stockholm	1 000	100	342,9	724,8	343,0	0,0	68,0	724,9
Länsförsäkringar Grupplivförsäkrings AB (publ)	516401-6692	Stockholm	28 000	100	-	-	224,5	26,1	238,8	259,5
Utile Dulci 2 HB	916601-0067	Stockholm	2 176	54,4	1 234,0	2 660,0	1 281,6	141,3	738,3	1 451,9
Summa 2016-12-31							2 351,6	342,5	1 868,9	3 570,6
Summa 2015-12-31							1 382,9	307,4	2 099,4	3 815,7

Samtliga aktier och andelar i koncernföretag är onoterade.

Anskaffningsvärde	2016-12-31	2015-12-31
Ingående balans	2 199,4	2 065,7
Försäljning av andelar i Utile Dulci 2 HB	-210,3	-
Uttag från handelsbolag	-39,2	-
Resultatandel i handelsbolag	19,0	133,7
Utgående balans	1 968,9	2 199,4

Akkumulerade nedskrivningar	2016-12-31	2015-12-31
Ingående balans	-100,0	-100,0
Utgående balans	-100,0	-100,0
Redovisat värde	1 868,9	2 099,4

Not 21 Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag

	2016-12-31	2015-12-31
Reverslån till Utile Dulci 2 HB	-	509,0
Certifikat emitterade av Länsförsäkringar Bank AB (publ)	-	8,0
Noterade obligationer, Länsförsäkringar Hypotek AB (publ)	42,6	26,9
Noterade obligationer, Länsförsäkringar Bank AB (publ)	13,0	38,7
Summa	55,6	582,7

Not 22 Aktier och andelar i intresseföretag

Företagets namn	Organisations-nummer	Säte	Antal aktier/andelar	Ägarandel	Eget kapital 2016-12-31	Varav resultat 2016	Bokfört värde 2016-12-31	Bokfört värde 2015-12-31	Verkligt värde
Länsförsäkringsbolagens Fastighets HB Humlegården	916604-6459	Stockholm	188 722	29,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
CAB Group AB	556131-2223	Örebro	1 582	28,8	133,9	10,5	10,7	10,7	38,5
European Alliance Partners Company AG ¹⁾	CH-0203026423-1	Zürich	10 569	12,5	78,0	2,2	6,0	6,8	9,8
Summa					211,9	12,7	16,7	17,5	48,3

¹⁾ Anledningen till varför European Alliance Partners Company AG klassificeras som intresseföretag trots att ägarandelen understiger 20 procent är att Länsförsäkringar Sak anses ha ett betydande inflytande i bolaget. Länsförsäkringar Sak är representerat i bolagets styrelse och har rättighet att delta i alla beslut som fattas, inklusive strategiska frågor och frågor som rör riktlinjer, budget och verksamhetsplaner. Vidare sker ett stort utbyte av information med bolaget.

Samtliga aktier och andelar är onoterade.

Anskaffningsvärde	2016-12-31	2015-12-31
Ingående balans	17,5	17,5
Tillkommande och avgående tillgångar	-0,8	-
Utgående balans	16,7	17,5
Redovisat värde	16,7	17,5
Verkligt värde	48,3	37,1

Finansiell information i sammandrag avseende intresseföretagen

Uppgifterna avser Länsförsäkringar Saks ägarandel.

	2016	2015
Intäkter	77,3	59,1
Resultat	3,3	2,6
Tillgångar	71,4	59,9
Skulder	23,1	22,8
Eget kapital	48,3	37,1

Not 23	Aktier och andelar		
		2016-12-31	2015-12-31
	Noterade aktier och andelar	46,8	-
	Onoterade aktier och andelar	42,1	35,9
	Summa	88,9	35,9
	Verkligt värde	88,9	35,9
	Anskaffningsvärde	50,3	155,3

Not 24	Obligationer och andra räntebärande värdepapper		
		2016-12-31	2015-12-31
	Emittent		
	Svenska staten	884,5	781,3
	Svenska bostadsinstitut	1 287,3	411,0
	Övriga svenska emittenter	1 022,1	879,9
	Övriga utländska emittenter	558,9	1 317,0
	Summa	3 752,8	3 389,2
	Upplupet anskaffningsvärde	3 660,3	3 293,7
	Marknadsstatus		
	Noterade värdepapper	3 752,8	3 289,2
	Onoterade värdepapper	-	100,0
	Summa	3 752,8	3 389,2
	Bokförda värden jämfört med nominellt belopp		
	Summa överstigande belopp	219,7	108,7
	Summa understigande belopp	-0,8	-5,3

Not 25	Derivat				
		Verkliga värden 2016-12-31	Nominellt belopp 2016-12-31	Verkliga värden 2015-12-31	Nominellt belopp 2015-12-31
	Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll				
	Aktierelaterade derivat	-	-	0,0	0,0
	Ränterelaterade derivat	7,5	-1 045,7	0,8	-266,2
	Valutarelaterade derivat	15,3	831,6	27,4	1 474,9
		22,8	214,1	28,2	1 208,7
	Derivatinstrument med negativa värden				
	Aktierelaterade derivat	0	0	0,1	1,0
	Ränterelaterade derivat	0	-1,4	3,8	66,3
	Valutarelaterade derivat	13,5	-492,3	13,7	-440,0
		13,5	-493,7	17,6	-372,7

Not 26	Fordringar avseende direkt försäkring		
		2016-12-31	2015-12-31
	Fordringar på försäkringstagare	304,9	310,2
	Fordringar på försäkringsmäklare	0,6	6,7
	Fordringar på försäkringsföretag	10,5	13,8
	Summa	316,0	330,7

Not 29	Förutbetalda anskaffningskostnader		
		2016-12-31	2015-12-31
	Ingående förutbetalda anskaffningskostnader	9,9	20,8
	Årets avskrivning	-9,9	-20,8
	Årets avsättning	16,8	9,9
	Summa	16,8	9,9

Samtliga anskaffningskostnader har en avskrivningstid inom ett år.

Not 27	Övriga fordringar		
		2016-12-31	2015-12-31
	Fordringar avseende koncernföretag	748,8	529,6
	Fordran på moderbolag	50,9	80,0
	Övriga fordringar	11,5	-20,7
	Summa	811,2	588,9

Not 30	Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
		2016-12-31	2015-12-31
	Övriga upplupna intäkter	1,7	2,4
	Övriga förutbetalda kostnader	13,7	13,8
	Summa	15,4	16,2

Not 28	Upplupna ränteintäkter		
		2016-12-31	2015-12-31
	Upplupna räntor avseende koncernföretag	0,5	0,4
	Övriga upplupna räntor	37,6	10,0
	Summa	38,1	10,4

Not 31	Obeskattade reserver		
		2016	2015
	Säkerhetsreserver	1 138,8	1 138,9
	Periodiseringsfonder		
	Avsättning tax 2013	16,7	16,7
	Avsättning tax 2014	10,0	10,0
	Avsättning tax 2015	39,6	39,6
	Avsättning tax 2016	49,7	49,7
	Avsättning tax 2017	16,5	-
	Utgående balans 31 december	132,5	116,0
	Summa	1 271,3	1 254,9

Not 32 Ej intjänade premier och kvardröjande risk

	2016-12-31			2015-12-31		
	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto
<i>Ej intjänade premier</i>						
Ingående balans	500,3	15,4	484,9	479,3	8,3	471,0
Avsättningar under perioden	41,6	42,3	-0,7	19,5	7,2	12,3
Valutakursförändring	3,4	0,2	3,3	1,5	-0,1	1,6
Utgående balans	545,3	57,9	487,5	500,3	15,4	484,9
<i>Kvardröjande risk</i>						
Ingående balans	4,7	-	4,7	9,7	-	9,7
Avsättningar under perioden	-3,0	-	-3,0	-5,0	-	-5,0
Utgående balans	1,7	-	1,7	4,7	-	4,7
Summa ej intjänade premier och kvardröjande risk	547,0	57,9	489,2	505,0	15,4	489,6

Not 33 Oreglerade skador

	2016-12-31			2015-12-31		
	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto
Inträffade och rapporterade skador	5 392,7	3 749,0	1 643,7	6 183,1	4 362,7	1 820,4
Inträffade men ej rapporterade skador	7 105,7	5 754,8	1 350,9	7 197,2	5 780,9	1 416,3
Skadelivräntor	1 515,5	1 305,8	209,7	1 568,9	1 359,5	209,4
Skaderegleringskostnad	218,9	-	218,9	245,0	-	245,3
Summa ingående balans	14 232,8	10 809,6	3 423,1	15 194,2	11 503,0	3 691,2
Periodens avsättning	-360,8	-486,7	125,9	-946,9	-685,4	-261,5
Valutakursförändring	41,7	11,1	30,6	-15,4	-	-15,4
Ränteomvärderingseffekt för skadelivräntor	5,9	-	5,9	0,9	-7,9	8,8
Summa årets förändring	313,2	475,6	162,4	-961,4	-693,3	-268,1
Inträffade och rapporterade skador	4 883,4	3 176,0	1 707,4	5 392,7	3 749,0	1 643,7
Inträffade men ej rapporterade skador	7 153,7	5 739,1	1 414,6	7 105,7	5 754,8	1 350,9
Skadelivräntor	1 662,4	1 418,9	243,5	1 515,5	1 305,9	209,6
Skaderegleringskostnad	220,1	-	220,1	218,9	-	218,9
Summa utgående balans	13 919,6	10 334,1	3 585,5	14 232,8	10 809,7	3 423,1

För skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring avseende skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 4,20%. Övrig försäkring diskonteras inte med undantag för viss olycksfallsaffär av ringa omfattning.

Not 34 Pensioner och liknande förpliktelse

Avsättning för förtida uttag enligt pensionsavtal	2016-12-31	2015-12-31
Ingående balans	23,1	24,1
Årets avsättning(+)/återföring(-)	-1,6	-1,0
Utgående balans	21,5	23,1

Av pensionsavsättningarna avser 6,0 (8,0) 62-årsregeln. Enligt Pensionsavtal för försäkringsbranschen kan personer födda 1955 eller tidigare frivilligt gå i pension från 62 års ålder. Avsättningen är aktuariellt beräknad enligt de försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsgrunder som tillämpas för individuellt utfärdad livförsäkring. Beräkningarna utgår från en sammanställning avseende ålder och årlig pension beräknad som ett genomsnitt per åldersgrupp. En sannolikhetsbedömning har gjorts att 40 procent kommer att utnyttja möjligheten till förtida uttag.

Not 35 Övriga avsättningar

	2016-12-31	2015-12-31
Avsättning för åtagande enligt avtal	9,7	9,4
Övriga avsättningar	1,6	1,4
Summa	11,3	10,8

Not 36	Skulder avseende direkt försäkring		
		2016-12-31	2015-12-31
Skulder till försäkringstagare		293,2	297,5
Skulder till försäkringsmäklare		4,1	6,5
Skulder till försäkringsföretag		290,0	289,2
Summa		587,3	593,2

Not 37	Övriga skulder		
		2016-12-31	2015-12-31
Skulder avseende koncernföretag		67,4	61,1
Skuld till moderbolaget		195,3	365,7
Skulder avseende Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB		0,5	0,4
Övriga skulder		25,3	37,0
Summa		288,5	464,2

Not 38	Pensioner
---------------	------------------

Förmånsbestämda pensionsplaner

Bolaget har en förmånsbestämd pensionsplan som är ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen. Personer som är födda 1955 eller tidigare kan frivilligt gå i pension vid 62 års ålder. Villkoren för denna plan är utformade så, att som pension erhålls cirka 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder. Utöver denna plan finns

ett antal mindre planer som nästan enbart omfattar anställda som redan uppnått pensionsåldern. Dessa planer omfattar ålderspension samt i en del fall även efterlevandepension. Pensionsbeloppen utgår i förhållande till slutlönen vid pensioneringen och är i de allra flesta fall livsvariga. I de fall uppräknings av pensionen är avtalad följer koncernen de normer som Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) tillämpar.

	2016-12-31	2015-12-31
Pensionsförpliktelser		
Avsatt till pensioner	3,9	4,1
Övriga avsättningar	8,9	11,0
Summa	12,8	15,1

Av det belopp som redovisas som Avsatt till pensioner omfattas endast följande belopp av Tryggandelagen

	2016-12-31	2015-12-31
Av det belopp som redovisas som Avsatt till pensioner omfattas endast följande belopp av Tryggandelagen	3,9	4,1

Årets förändring av kapitalvärdet av förpliktelser i egen regi för vilka det inte finns några avskilda tillgångar

	2016-12-31	2015-12-31
Ingående kapitalvärde den 1 januari enligt svenska principer för beräkning av pensionsförpliktelser	11,0	11,6
Intäkt/kostnad exklusive räntekostnad som påverkat resultatet	-2,1	-0,6
Räntekostnad	0,0	0,0
Kapitalvärdet per den 31 december	8,9	11,0

Årets förändring av kapitalvärdet av förpliktelser i egen regi vilka helt eller delvis täcks av särskilt avskilda tillgångar

	2016-12-31	2015-12-31
Ingående kapitalvärde den 1 januari enligt svenska principer för beräkning av pensionsförpliktelser	4,1	4,6
Utbetalda pensioner	-0,9	-0,9
Annan förändring av kapitalvärdet	0,6	0,4
Kapitalvärdet per den 31 december	3,9	4,1

Årets förändring av det totala kapitalvärdet av förpliktelser i egen regi

	2016-12-31	2015-12-31
Ingående kapitalvärde den 1 januari enligt svenska principer för beräkning av pensionsförpliktelser	15,1	16,2
Intäkt/kostnad exklusive räntekostnad som påverkat resultatet	-2,1	-0,6
Räntekostnad	0,0	0,0
Utbetalda pensioner	-0,9	-0,9
Annan förändring av kapitalvärdet	0,6	0,4
Kapitalvärdet per den 31 december	12,8	15,1

Verkligt värde avseende särskilt avskilda tillgångar

	2016-12-31	2015-12-31
Verkligt värde per den 1 januari	13,3	14,2
Avkastning på särskilt avskilda tillgångar	0,0	0,0
Betalningar till och från pensionsstiftelserna	-0,9	-0,9
Överskott i särskilt avskilda tillgångar (Verkligt värde av särskilt avskilda tillgångar till den del detta ej påverkat företagets redovisning)	-8,8	-8,6
Verkligt värde per den 31 december	3,6	4,7
Netto pensionsförpliktelser per den 31 december	9,1	10,4

	2016-12-31	2015-12-31
--	-------------------	-------------------

Kostnader avseende pensioner

Pensionering i egen regi		
Intäkt/kostnad exklusive räntekostnad	-2,1	-0,6
Räntekostnad	0,0	0,0
Avkastning på särskilt avskilda tillgångar	0,0	0,0

Kostnad för pensionering i egen regi

	-2,1	-0,6
--	-------------	-------------

Kostnader som täcks av överskott i särskilt avskilda tillgångar

	-2,1	-0,6
--	-------------	-------------

Redovisad nettokostnad hänförlig till pensioner

	-2,1	-0,6
--	-------------	-------------

Verkligt värde av särskilt avskilda tillgångar

	2016-12-31	2015-12-31
Andelar i räntefonder	10,9	17,5
Kassa och bank	2,5	2,5
Andra tillgångar	0,1	0,2
Skulder	-3,8	-4,1
Summa	9,7	16,1

Avkastningsprocent på särskilt avskilda tillgångar

	0,3%	0,2%
--	-------------	-------------

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser

	2016-12-31	2015-12-31
Diskonteringsränta	0,6%	0,7%
Andel som bedöms att frivilligt gå i pension vid 62 års ålder	0,0%	40,0%
Framtida löneökning	2,5%	2,5%
Kapitalet i särskilt avskilda tillgångar överstiger kapitalvärdet av pensionsförpliktelser till anställda.		
Detta överskott redovisas inte i balansräkningen.	8,8	8,7

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Bolagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal som har individuella lösningar. FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en förmånsbestämd pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS 19, Ersättningar till anställda, att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelserna samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelserna. Avgifter för 2016 avseende FTP-planen förväntas uppgå till 18,4 Mkr.

	2016	2015
Kostnader för avgiftsbestämda planer	18,4	26,5

Not 39 Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2016-12-31	2015-12-31
Premier, influtna ej förfallna	100,3	109,8
Övriga förutbetalda intäkter	1,0	7,6
Upplupen semester- och övertidsersättning	13,0	11,1
Övriga upplupna kostnader	28,2	25,6
Summa	142,5	154,1

Not 40 Upplysning om kvittning

Tabellen visar finansiella instrument som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning eller liknande avtal, tillsammans med relaterade säkerheter. Bolaget har ISDA- och CSA -avtal med samtliga derivatmotparter vilket innebär att samtliga exponeringar täcks av dessa typer av avtal. Avtalen ger parterna rätt att kvitta skulder och fordringar

i händelse av betalningsinställelse eller insolvens. Nettobeloppet utgörs av de belopp som i händelse av betalningsinställelse eller insolvens skulle erhållas om beloppet är en tillgång, eller betalas, om beloppet är en skuld.

Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal

2016-12-31	Bruttobelopp	Kvittade i balansräkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen		Nettobelopp
				Ramavtal om nettning	Säkerheter Erhållna (-) / Ställda (+)	
Tillgångar						
Derivat	22,8	-	22,8	-6,4	-5,8	10,6
Skulder						
Derivat	-13,5	-	-13,5	6,4	5,9	-1,2
Totalt	9,3	-	9,3	-	0,1	9,4

Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal

2015-12-31	Bruttobelopp	Kvittade i balansräkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen		Nettobelopp
				Ramavtal om nettning	Säkerheter Erhållna (-) / Ställda (+)	
Tillgångar						
Derivat	28,2	-	28,2	-17,6	-8,5	2,1
Skulder						
Derivat	-17,6	-	-17,6	17,6	-	0,0
Totalt	10,6	-	10,6	0,0	-8,5	2,1

Not 41 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Verkligt värde
	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar och kundfordringar	Summa redovisat värde	
2016-12-31					
TILLGÅNGAR					
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	55,6	-		55,6	55,6
Aktier och andelar	88,9	-		88,9	88,9
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 752,8	-		3 752,8	3 752,8
Derivat	-	22,8		22,8	22,8
Övriga finansiella placeringstillgångar	151,7	-		151,7	151,7
Övriga fordringar	-	-	810,2	810,2	810,2
Kassa och bank	-	-	117,8	117,8	117,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	43,3	43,3	43,3
Summa	4 049,0	22,8	971,3	5 043,1	5 043,1

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Verkligt värde
	Innehav för handelsändamål	Andra finansiella skulder	Summa redovisat värde	
SKULDER				
Derivat	13,5	-	13,5	13,5
Övriga skulder	-	276,3	-	276,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	11,3	-	11,3
Summa	13,5	287,6	13,5	301,1

Det verkliga värdet på tillgångar klassificerade som Lånefordringar och kundfordringar samt skulder klassificerade som Andra finansiella skulder utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar och skulder har korta löptider.

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Verkligt värde
	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar och kundfordringar	Summa redovisat värde	
2015-12-31					
TILLGÅNGAR					
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	582,7	-	-	582,7	582,7
Aktier och andelar	35,9	-	-	35,9	35,9
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 389,2	-	-	3 389,2	3 389,2
Derivat	-	28,2	-	28,2	28,2
Övriga finansiella placeringstillgångar	185,5	-	-	185,5	185,5
Övriga fordringar	-	-	588,2	588,2	588,2
Kassa och bank	-	-	72,1	72,1	72,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	14,6	14,6	14,6
Summa	4 193,3	28,2	674,9	4 896,4	4 896,4

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Verkligt värde
	Innehav för handelsändamål	Andra finansiella skulder	Summa redovisat värde	
SKULDER				
Derivat	17,6	-	17,6	17,6
Övriga skulder	-	444,3	444,3	444,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	11,3	11,3	11,3
Summa	17,6	455,6	473,2	473,2

Det verkliga värdet på tillgångar klassificerade som Lånefordringar och kundfordringar samt skulder klassificerade som Andra finansiella skulder utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar och skulder har korta löptider.

Not 41 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder, forts.

Värderingsmetoder för verkligt värde

I tabellen framgår finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning utifrån använda värderingsmetoder där:

Nivå 1 avser värden som fastställs från noterade kurser på en aktiv marknad.

Nivå 2 avser värden som fastställs genom beräknade värden på observerbara marknadsnoteringar.

Nivå 3 avser värden som bygger på egna antaganden och bedömningar.

TILGÅNGAR	2016-12-31				2015-12-31			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa redovisat värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa redovisat värde
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	55,6	-	-	55,6	73,6	509,0	-	582,6
Aktier och andelar	46,8	4,3	37,8	88,9	-	5,1	30,8	35,9
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 603,7	-	149,1	3 752,8	3 289,2	-	100,0	3 389,2
Derivat	0,7	22,1	-	22,8	0,3	27,9	-	28,2
Övriga finansiella placeringstillgångar	151,7	-	-	151,7	185,5	-	-	185,5
SKULDER								
Derivat	0,0	13,5	-	13,5	0,3	17,3	-	17,6

Det gjordes inte några väsentliga överföringar mellan nivå 1 och nivå 2 under 2015, och inte heller under 2014. Under 2015 och under 2014 förekom inte några överföringar från nivå 3. Aktier och andelar i nivå 3 värderas till eget kapital per aktie utifrån senaste bolagsrapport. Avlistade bolag på obestånd värderas till noll, om annan notering inte kan hittas.

Vinster och förluster redovisas i resultaträkningen under Kapitalavkastning intäkter respektive kostnader. För upplysning om fastställande av verkligt värde samt värderingstekniker och indata, se not 1 Redovisningsprinciper.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper vilka ej är noterade på en aktiv marknad utgörs av räntebärande onoterade lån, dessa värderas genom användande

av icke observerbara marknadsdata och klassificeras i värderingsnivå 3. Värderingen görs av externa förvaltare utifrån vedertagna värderingsmodeller vilka innebär att de underliggande innehav som utställaren av lånet innehar värderas utifrån relevanta observerbara marknadspriser då sådana finns samt för innehav vilka marknadspriser ej finns att tillgå till ett verkligt värde som motsvaras av anskaffningsvärdet justerat för eventuella nedskrivningar.

Värdering av Övriga finansiella placeringstillgångar i nivå 3 utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångens anskaffningsvärde då dessa tillgångar har korta löptider.

	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga finansiella placeringstillgångar	Totalt
Förändring nivå 3				
Öppningsbalans 2015-01-01	33,4	30,6	0,6	64,6
Förvärv	0,1	69,4	-	69,5
Avyttringar	-2,7	-	-0,6	-3,3
Förflyttning till nivå 3	-	-	-	-
Utgående balans 2015-12-31	30,8	100,0	0,0	130,8
Öppningsbalans 2016-01-01	30,8	100,0	0,0	130,8
Förvärv	2,5	34,5	-	37,0
Avyttringar	-	-	-	-
Redovisat i årets resultat	4,5	14,6	-	19,0
Förflyttning till nivå 3	-	-	-	-
Utgående balans 2016-12-31	37,8	149,1	0,0	186,8

Not 42 Förväntade återvinnings- och regleringstider, belopp som förväntas återvinnas

	2016-12-31			2015-12-31		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
TILLGÅNGAR						
Goodwill	-	-	-	-	-	-
Andra immateriella tillgångar	1,8	16,5	18,3	1,8	18,3	20,1
Aktier och andelar i koncernföretag	-	1 869,0	1 869,0	-	2 099,4	2 099,4
Aktier och andelar i intresseföretag	-	16,7	16,7	-	17,5	17,5
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	17,1	38,5	55,6	559,8	22,9	582,7
Aktier och andelar	-	88,9	88,9	-	35,9	35,9
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 131,9	2 620,9	3 752,8	1 249,8	2 139,4	3 389,2
Derivat	16,0	6,8	22,8	27,7	0,5	28,2
Övriga finansiella tillgångar	-	151,7	151,7	-	185,5	185,5
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	39,9	-	39,9	34,2	-	34,2
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	896,1	9 495,9	10 392,0	1 211,4	9 613,7	10 825,1
Fordringar avseende direktförsäkringar	316,0	-	316,0	330,7	-	330,7
Fordringar avseende återförsäkring	164,6	-	164,6	271,7	-	271,7
Övriga fordringar	811,2	-	811,2	588,9	-	588,9
Uppskjuten skattefordran	-	1,9	1,9	-	2,4	2,4
Materiella tillgångar	1,2	1,8	3,0	1,4	3,6	5,0
Kassa och bank	117,8	-	117,8	72,1	-	72,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	70,3	-	70,3	36,5	-	36,5
Summa tillgångar	3 538,9	14 308,6	17 892,5	4 386,0	14 139,1	18 525,1
SKULDER						
Försäkringstekniska avsättningar	2 339,0	12 127,6	14 466,6	2 579,9	12 157,9	14 737,8
Övriga avsättningar	-	32,8	32,8	-	33,9	33,9
Depåer från återförsäkrare	21,3	-	21,3	19,1	-	19,1
Aktuell skatteskuld	-	-	-	-	14,9	14,9
Uppskjuten skatteskuld	-	7,7	7,7	-	10,2	10,2
Skulder avseende direktförsäkring	587,3	-	587,3	593,2	-	593,2
Skuld avseende återförsäkring	310,4	-	310,4	397,6	-	397,6
Derivat redovisade som skulder	13,5	-	13,5	14,0	3,6	17,6
Övriga skulder	288,5	-	288,5	464,2	-	464,2
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	142,4	-	142,4	154,1	-	154,1
Summa skulder	3 702,4	12 168,1	15 870,5	4 222,1	12 220,5	16 442,6

Återvinningstiden för värdepapper återspeglar inte likviditeten i portföljen utan slutliga förfall på värdepappren.

Not 43 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

	2016-12-31 ¹⁾ 2015-12-31 ²⁾		2016-12-31 2015-12-31	
	2016-12-31 ¹⁾	2015-12-31 ²⁾	2016-12-31	2015-12-31
Ställda säkerheter				
Registerförda tillgångar för försäkringstagares räkning	4 074,7	4 973,7		
Summa	4 074,7	4 973,7		
Eventalförpliktelse				
Delägare i Utile Dulci 2 HB			16,5	13,9
Summa			16,5	13,9

¹⁾ Tillgångar ställda till förmån för försäkringstagarna för att täcka försäkringstekniska avsättningar i balansräkningen enligt 6 Kap § 11 försäkringsrörelselagen. Beloppet som tas upp som ställda säkerheter motsvarar den försäkringstekniska skulden efter avdrag för återförsäkrarens andel. Samtliga tillgångar upptagna i förmånsregistret uppgår till 8 760 Mkr.

²⁾ Den försäkringstekniska skulden vilken svarar mot registerförda tillgångar uppgår till 4 023,4 Mkr. Registerförda tillgångar enligt 6 kap 30§ försäkringsrörelselagen uppgår till 4 973,7 Mkr. I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Under rörelsens gång har företaget rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som samtliga försäkringsåtaganden är skuld täckta enligt försäkringsrörelselagen så som den var vid utgången av 2015.

Not 44 Upplysningar om närstående**Organisation**

Länsförsäkringar Sak är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB som i sin tur ägs av 23 kundägda länsförsäkringsbolag och 16 socken- och häradsbolag. Gemensam verksamhet bedrivs i Länsförsäkringar AB som bland annat tillhandahåller service till Länsförsäkringar Sak. Detta avser bland annat tjänster som kapitalförvaltning, juridik, ekonomi, säkerhet, personal och utveckling av gemensamma IT-system. Organisationen innebär att det förekommer ett stort antal löpande transaktioner och ett antal transaktioner av engångskaraktär mellan Länsförsäkringar Sak och Länsförsäkringar AB, systerbolag samt länsförsäkringsbolagen.

Närstående parter

Som närstående juridiska personer till Länsförsäkringar Sak räknas samtliga bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen, Länsförsäkringar Mäklarservice AB och länsförsäkringsbolagen med dotterbolag och socken- och häradsbolagen. Nämnda bolag utgör tillsammans länsförsäkringsgruppen. Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter och ledande befattningshavare och nära familjemedlemmar till dessa personer och av dem ägda bolag.

Prissättning

Prissättningen för serviceverksamheten inom länsförsäkringsgruppen baseras på direkta och indirekta kostnader. En prislista fastställs i samband med budgetprocessen. Totalt sett syftar prissättningen till att fördela kostnaderna rättvist inom företagsgruppen utifrån förbrukning. Utvecklingsprojekt och delar av service är kollektivt finansierade och faktureras utifrån beslutad fördelningsnyckel.

Avtal

Väsentliga avtal för Länsförsäkringar Sak utgörs i huvudsak av outsourcingavtal med Länsförsäkringar AB rörande kapitalförvaltning, IT, service och utveckling. Vidare har avtal ingåtts med Mäklarservice rörande försäljning och med länsförsäkringsbolagen rörande provisioner avseende försäljning, skadereglering samt hantering av återförsäkring. Ytterligare avtal som ingåtts är med Humlegården Fastigheter AB avseende förvaltning av Utile Dulci 2 HB samt handelsbolagsavtal med Länsförsäkringar AB gällande Utile Dulci 2 HB. Länsförsäkringar Sak hyr sina kontorslokaler av moderbolaget Länsförsäkringar AB, som i sin tur hyr dem av fastighetsägaren Utile Dulci 2 HB. Länsförsäkringar Saks ägarandelar är 54,4 procent i Utile Dulci 2 HB.

Närståendetransaktioner 2016

	Intäkter	Kostnader	Fordringar	Skulder
Moderbolag	6,5	231,1	50,9	196,6
Koncernföretag	546,5	14,4	815,7	68,9
Livkoncern	-	-	0,9	0,5
Länsförsäkringsbolag	2 168,7	1 457,3	8 447,3	8 175,0
Övriga närstående	0,1	14,4	5,9	10,9

Banktillgodohavande och erhållen intäktsränta från Länsförsäkringar Bank AB uppgår till:

Likvida medel hos Länsförsäkringar Bank AB	661,5
Erhållen intäktsränta	-

Not 45 Tilläggsupplysningar om resultaträkningens poster per försäkringsklass

2016	Totalt	Olycksfall, sjukdom	Motorfordon ansvar mot tredje man	Motorfordon övr klasser	Sjöfart, luftfart, transport	Brand och annan skada på egendom	Allmän ansvarighet	Rätts-skydd	Kredit- och borgens-försäkring	Summa Direkt försäkring	Mottagen återförsäkring
Premieintäkt, brutto	3 711,5	1 241,6	45,1	1 279	112,9	79,0	132,4	3,5	0,4	1 742,9	1 968,6
Försäkringsersättning, brutto	-2 065,3	-847,0	-203,2	-114,6	-50,7	-80,1	-139,1	-4,4	-0,2	-1 439,5	-625,8
Driftskostnader, brutto	-456,5	-225,5	-9,8	-20,8	-27,4	-13,8	-28,5	-0,2	-1,7	-327,7	-128,8
Resultat av avgiven återförsäkring	-1 099,2	-2,4	161,6	3,2	-6,9	-15,5	39,6	-0,2	0,2	179,8	-1 279,0
Resultat	90,5	166,7	-6,4	-4,2	27,8	-30,4	4,5	-1,2	-1,2	155,5	-65,0
Premieinkomst, brutto	3 750,1	1 262,8	47,5	134,1	116,5	78,5	139,6	3,4	2,7	1 785,1	1 964,9

Not 46 Vinstdisposition

Till bolagsstämmans föfogande står enligt balansräkningen för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ) fritt eget kapital enligt nedan.

Balanserade vinstmedel	153 605 683
Lämnat koncernbidrag	-160 000 000
Skatt på koncernbidrag	35 200 000
Årets resultat	517 813 004
Totalt	546 618 687

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att av vinstmedlen utdelas till moderbolaget 250,00 kronor per aktie motsvarande 500 000 000 kronor, i ny räkning balanseras 46 618 687 kronor. Det är styrelsens bedömning att vinstutdelningen och lämnade koncernbidraget är försvarligt med hänsyn till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet, och bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt, enligt ABL 17:3.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 24 februari 2017.
Företagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman 2017.

Johan Agerman
Ordförande

Ricard Robbstål
Styrelseledamot

Mariette Nicander
Styrelseledamot

Sven Eggefalk
Styrelseledamot

Göran Spetz
Styrelseledamot

Jan-Olof Thorstensson
Styrelseledamot

Henrietta Hansson
Styrelseledamot

Anna Sandqvist
Arbetstagarrepresentant

Linnéa Niklasson
Arbetstagarrepresentant

Ann Sommer
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats den 24 februari 2017.

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ), org. nr 502010-9681

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ) för år 2016. Bolagets årsredovisning ingår på sidorna 4-45 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ)s finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ) enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 1-4. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ) för år 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ) enligt god revisorsd i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsd i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsd i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den 24 februari 2017

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Styrelse och revisor

Revisor: Gunilla Wernelind. Ordinarie, vald av bolagsstämman.
Auktoriserad revisor, KPMG.

1 Johan Agerman

Styrelsens ordförande. Född 1962. Vd Länsförsäkringar AB. Invald 2017.
Utbildning: Business Administration, Uppsala. AMPT, Handelshögskolan.
Övriga styrelseuppdrag: Ordförande Länsförsäkringar Bank, Länsförsäkringar Fondliv, ledamot Länsförsäkringar Liv, Svensk Försäkring, Försäkringsbranschens Arbetsgivarorganisation, European Alliance Partners Company AG och Försäkringsbranschens Arbetsgivarorganisation.
Tidigare erfarenhet: Vd Trygg-Hansa, Styrelsesordförande IDUR, Nordisk privatmarknadsdirektör RSA, IT & Operations direktör RSA, CEO Know IT Consulting AB.

2 Ricard Robbstål

Född 1970. Vd Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän. Invald: 2015.
Utbildning: Corporate MBA Harvard/Stanford samt Beteendevetenskap.
Övriga styrelseuppdrag: Ordförande Länsförsäkringar Fastighetsförmedling, ledamot Platzer Fastigheter, Ledamot Länsförsäkringar Gruppliv.
Tidigare erfarenhet: Vd/Koncernchef Göteborgsposten och Stampen Local Media.

3 Mariette Nicander

Född 1960. Vd Länsförsäkringar Gotland. Invald 2012. **Utbildning:** Jur. kand.
Övriga styrelseuppdrag: Brandförebyggarna Gotland samt Tillväxt Gotland, Ledamot Föreningen Gotlands Fornvänner. **Tidigare erfarenhet:** Verksam inom försäkringsbranschen sedan 1984.

4 Sven Eggefalk

Född 1969. Vd Länsförsäkringar Östgöta. Invald 2016. **Utbildning:** Ekonomexamen (BA) i Ekonomi vid North Park University Chicago. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar Fondförvaltning AB, ordförande Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB och Ledamot Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB. **Tidigare erfarenhet:** Vd Wasa Kredit mellan 2011-2015 och andra ledarbefattningar inom SEB.

5 Henrietta Hansson

Född 1964. Vd Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Invald: 2016. **Utbildning:** Ekonom, förvaltningslinjen Lunds Universitet. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot Krinova Science Park, Ledamot Flyinge AB och Ridskolan Strömsholm. **Tidigare erfarenhet:** Vd Agria, Verksam inom Länsförsäkringar sedan 2000.

6 Göran Spetz

Född 1956. Vd Länsförsäkringar Västerbotten. Invald 2010. **Utbildning:** Maskiningenjör. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar i Norr Holding AB. **Tidigare erfarenhet:** Verksam i Länsförsäkringar Västerbotten sedan 1979.

7 Jan-Olof Thorstensson

Född 1959. Skogsbrukare. Invald: 2016. **Utbildning:** Maskiningenjör. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar Kalmar län, Kalmar Hamn AB. **Tidigare erfarenhet:** Södra Skogsägarna.

8 Linnéa Niklasson

Född 1958. Objektspecialist Integration. Arbetstagarrepresentant. Invald: 2014. **Utbildning:** Systemutvecklare, Gymnasieekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Länsförsäkringar AB, Agria Djurförsäkring, Ordförande Länsförsäkringar AB FTF-klubb. **Tidigare erfarenhet:** Testledare/Change management Länsförsäkringar AB, Systemutvecklare Agria, Ordförande Agria-Personalklubb, Gruppchef Kundreskontra/IT Esselte Meto.

Suppleant: Mirek Swartz.

9 Anna Sandqvist

Född 1963. Compliance. Arbetstagarrepresentant. Invald: 2014. **Utbildning:** Fil.kand. **Övriga styrelseuppdrag:** Arbetstagarledamot SACO i styrelsen för Länsförsäkringar AB, Ordförande i SACO-förening vid Länsförsäkringar AB, **Tidigare erfarenhet:** AMF Pension, Wasa Försäkringar.

Arbetstagarrepresentanter

Ledning

Ann Sommer

Vd

Thomas Abrahamsson

Hälsa

John Nyman

Återförsäkring och Specialaffär

Carina Bodesand

Affärsstöd

Gunnel Karlsson

CFO

Göran Laurén

Kapitalförvaltning

Birger Lövgren

Agria

Totte Pikanen

Chefaktuarie

Michael Truwert

Chefsjurist

Pernilla Fredriksson

HR

Definitioner

Avvecklingsresultat

För skador som inte är slutreglerade vid räkenskapsårets utgång reserveras medel i avsättning oreglerade skador. Den bedömning av kommande utbetalningar som gjorts kan emellertid av olika skäl visa sig felaktig. Om det beräknade ersättningsbeloppet för en skada visar sig vara övervärderat, uppstår en avvecklingsvinst när ersättningsbeloppet bedöms på nytt eller när skadan slutregleras. Om beloppet undervärderats blir det på motsvarande sätt en avvecklingsförlust.

Direktavkastningsprocent

Direktavkastningsprocenten beräknas som summan av ränteintäkter, räntekostnader, utdelning på aktier och andelar, förvaltningskostnader i kapitalförvaltningen samt driftskostnader i fastigheter, för de tillgångar som omfattas av placeringsriktlinjer, i förhållande till dessa tillgångars genomsnittliga värde under året.

Direkt försäkring

Försäkringsavtal som utgör avtal direkt mellan försäkringsgivare och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är här, till skillnad från vid mottagen återförsäkring, direkt ansvarigt gentemot försäkringstagaren.

Diskontering av oreglerade skador

Nuvärdesberäkning av framtida skadeutbetalningar i försäkringsaffär med lång avvecklingstid.

Driftskostnader

Driftskostnader är en sammanfattande benämning på kostnader för försäljning, förvaltning och administration.

Driftskostnadsprocent

Driftskostnader i förhållande till premieintäkter efter avgiven återförsäkring, uttryckt i procent.

Efter avgiven återförsäkring

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag själv står risken för och som inte återförsäkras hos andra bolag. Ibland används även begreppet för egen räkning.

Erforderlig solvensmarginal

Den lägsta tillåtna nivån på kapitalbasen för försäkringsbolag. Den erforderliga solvensmarginalen beräknas enligt reglerna i Försäkringsrörelselagen.

Ej intjänade premier

En skuldpost, som motsvarar den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänförs till nästkommande år.

Försäkringsersättningar

Kostnaden för inträffade skador under räkenskapsåret, inklusive kostnaden för skador som ännu inte har anmälts till försäkringsbolaget. I kostnaden ingår också avvecklingsresultat, det resultat som uppkommer på i närmast föregående bokslut gjord avsättning för oreglerade skador.

Försäkringstekniska avsättningar

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, samt avsättning för oreglerade skador och motsvarande förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Premier betalas i förskott medan drifts- och skadekostnader betalas i efter-skott. De medel som inte har betalats ut placerar bolaget under tiden så det ger en avkastning. Den beräknade räntan (kalkylräntan) på dessa placeringar förs över från kapitalavkastningen till försäkringsrörelsen. I och med ändringen av redovisningsprincip för värdesäkrade skadelivräntor, redovisas detta som en ökad kapitalkostnad för Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen, mot att förändring i avsättning oreglerade skador minskar totala försäkringsersättningar.

Kapitalbas

Kapitalbasen består av primärkapital och tilläggskapital. Primärkapitalet är skillnaden mellan tillgångar och skulder värderade i enlighet med Solvens 2-regelverket samt efterställda skulder. Tilläggskapitalet består av poster som inte är upptagna i den legala balansräkningen men som kan krävas in för att täcka förluster. I Länsförsäkringar består i huvudsak kapitalbasen av eget kapital och obeskattade reserver enligt legalt bokslut som justerat med omvärderingsposter som uppstår vid omvärdering av balansräkningen i enlighet med Solvens 2.

Konsolideringsgrad

Förhållandet mellan konsolideringskapital och premieinkomst för egen räkning, uttryckt i procent. Konsolideringsgraden, beräknad på detta sätt, är det mätt på kapitalstyrka hos försäkringsbolag som normalt används.

Konsolideringskapital

Redovisat eget kapital, plus obeskattade reserver, uppskjuten skatteskuld och övervärden på fastigheter.

Minimikapitalkrav

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet och beräknas med beaktande helt eller delvis av försäkringstekniska avsättningar, premieinkomst, positiv risksumma, uppskjutna skatter, administrativa kostnader och avgiven återförsäkring samt solvenskapitalkravet.

Premieinkomst

Premier som betalats in under året eller är upptagna som fordran vid årets slut eftersom de har förfallit till betalning. Premieinkomst är ett vanligt mått på försäkringsrörelsens volym.

Premieintäkt

Den del av premieinkomsten som avser räkenskapsåret.

Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Premieintäkter minskat med försäkringsersättningar och driftskostnader i försäkringsrörelsen plus resultatet av avgiven återförsäkring och kapitalavkastning överförd från finansrörelsen.

Skadeprocent

Förhållandet mellan försäkringsersättningar, inklusive skaderegleringskostnader och premieintäkter efter avgiven återförsäkring, uttryckt i procent.

Solvenskapitalkrav

Regulatoriskt solvenskapitalkrav beräknat enligt Länsförsäkringars Interna modell.

Säkerhetsreserv

Avsättning till säkerhetsreserv är en bokslutsdisposition. Säkerhetsreserven är till för att utjämna svängningar i riskförloppet och osäkerhet i beräkningsunderlaget för avsättning ej intjänade premier och oreglerade skador.

Totalavkastningsprocent

Med totalavkastningsprocent avses summan av direktavkastning och värdeförändring i placeringsportföljen för de tillgångar som omfattas av placeringsriktlinjerna, med beaktande av direkta transaktionskostnader men utan beaktande av förvaltningskostnader, i förhållande till dessa tillgångars genomsnittliga värde under året. Värdeförändring i tillgångar för skuldsäkring ingår i talet, men värdeförändring i de diskonterade försäkringstekniska avsättningar ingår ej i totalavkastningen.

Totalkostnadsprocent

Summan av driftskostnader i försäkringsrörelsen och försäkringsersättningar i förhållande till premieintäkter efter avgiven återförsäkring, uttryckt i procent.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatteskuld/fordran avser temporära skattepliktiga skillnader.

Återförsäkring

RisKFördelningsmetod som innebär att ett försäkringsbolag köper täckning för någon del av sitt ansvar i ingångna försäkrings- eller återförsäkringsavtal, så kallad avgiven återförsäkring. Mottagen återförsäkring från andra försäkringsbolag i form av återförsäkring.

Adress

Länsförsäkringar Sak

106 50 Stockholm

Besök: Tegeluddsvägen 11-13

Tfn: 08-588 400 00

E-post: info@lansforsakringar.se

Produktion: Länsförsäkringar Sak i samarbete med Hallvarsson & Halvarsson.
Foto: Länsförsäkringars bildbank, Jimmy Eriksson. Tryck: GöteborgsTryckeriet. Vi trycker på det miljövänliga.

